

Nepriklausoma

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 12. (52-ji metal) • 1992 m. BIRŽELIO mėn. 10 d. • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • \$ 1-

ĮVYKIŲ APŽVALGA

B. N.

ČEKOSLOVAKIJA SKAIČIUOJA BALSUS

Po 2½ metų, praėjus Čekoslovakijoje "aksominei revoliucijai" pašalinant komunistinę valdžią, reikia tikėtis, kad taip pat tiksliai galės būti- jei balsavimai taip rodys - atjungta čekų-slovakų federacija. Šio savaitgalio balsavimai tai nuspręst, ypač Slovakijai, kuri yra rytinė, varginančios valstybės dalis, reikalaujant nepriklausomybės.

Čekijos politikai sako, kad stebėtina ilgai išsilaike Čekoslovakija, taigi 74 metus, pasibaigus 1-ajam Pasauliniam karui.

Slovakijos atsiskyrimą ypatingai sugebėjo skatinti buvę ex-komunistai, vadovaujami Vladimiro Mečiar, kartu su Slovakijos separatistais, kurie sudarė koaliciją, kad galėtų stabdyti bet koki federalinį įstatymų leidimą. Ypatingai V. Mečiar nepatenkintas greitai vykdomomis ekonominėmis reformomis.

Atrodo, kad kai kurie, pasiskelbę ex-komunistais, tikrumo tebėra ištroškę atgaivinti savo niekuo neužpildytą galybę, dar vis nenorėdami suprasti, kad dabartiniai ekonominiai sunkumai ir yra tos buvusios galybės padariniai. O jeigu ir supranta, savo vykdomais skaldymais ir rinktosios vyriausybės pozityvių sprendimų ir atliktų darbų nepaisymu bei sabotavimu, tik parodo, kad neturi jokios moralinės teisės taip elgtis.

Panašiai elgiasi tas buvęs elementas ir kitose, nepriklausomybę atgavusiose valstybėse. Atrodo, kad ir Vakarų vyriausybės nenoras išvystyti didesnę spaudimą Jugoslavijos tragedijoje, priduoja drąsos toliau kelti maišatį.

• LENKIJOS parlamentas nubalsavo, kad ministeris pirmininkas Jan Olszewski pasitrauktų iš pareigų. Parlamente vyksta didelis susidūrimas, staiga paskelbus vardus vyriausybės narių, kurie galėjo kolaboruoti su slapta komunistinio režimo policija. Kai kam labai svyla užkulniai.

Naujuoju Lenkijos ministru pirmininku deputatai išrinko 32 m. amžiaus Žemdirbių Partijos vadą Valdemarą Pawlak'ą, 261-149 balsais, 7-iems susilaukusi. V.Pawlak'as pareiškė: "Aš sutikau imtis tokio darbo, nes kraštas atsidūrė dramatiškoje situacijoje". Tuojau po šio rinkimo,

parlamentas ruošiasi praveisti griežtą biudžetą. Naujasis min.pirmininkas pirmiausiai paskyrė gynybos ir vidaus reikalų ministerius ir tuo išskleidė baimę, kad armija galėtų įsimaityti, norint išlaikyti buvusį ministerį pirmininką valdžioje. V.Pawlak nominavo J.Onyszkiewicz ir Andrezej Miliczanskowski, kuriuos anksčiau buvo pašalinęs Olszewski.

PASAULINIAME ŽEMĖS EKOLOGIJOS SUVAŽIAVIME DALYVAVO IR BALTIJOS VALSTYBĖS

Brazilijoje, Rio de Janeiro mieste, nuo birželio mėn. 3 d. vyksta Žemės Ekologijos suvažiavimas, dalyvaujant 15.000 atstovų iš 165 kraštų. Jų tarpe yra atstovaujamos ir trys Baltijos valstybės.

Didžiausią savo paviljoną turi įsirengusi Brazilija, po to- Japonija. Jos paviljono sienos išpuoštos paveikslais, o centre- 4-ų pėdų satelito modelis, pagamintas iš aukso. JAV, palyginti, įsikūrė asketiškai - pilki kilimai ir balti kompiuteriai. Bet mažiausias ir visai asketiškas 9x12 pėdų ploto paviljonas reprezentavo Lietuvą, Latviją, Estiją. Ką reikėjo parodyti dėl ekologinės taršos - buvo padaryta įvertinama, kad iš viso, tarpe daugybės problemų, buvo galima suorganizuoti ir dalyvavimą Rio de Janeiro suvažiavime.

Norvegijos ministeris pirmininkas suvažiavime pareiškė, kad "Mums neatleis, jeigu mes paliksime susidarancius globalinius pasikeitimus tvarkyti ateinančioms kartoms. Labai aišku visiems, kad žemės planetos ekologinė ateitis priklausys ne nuo kariuomenių, bet auklėjant sveikus žmones".

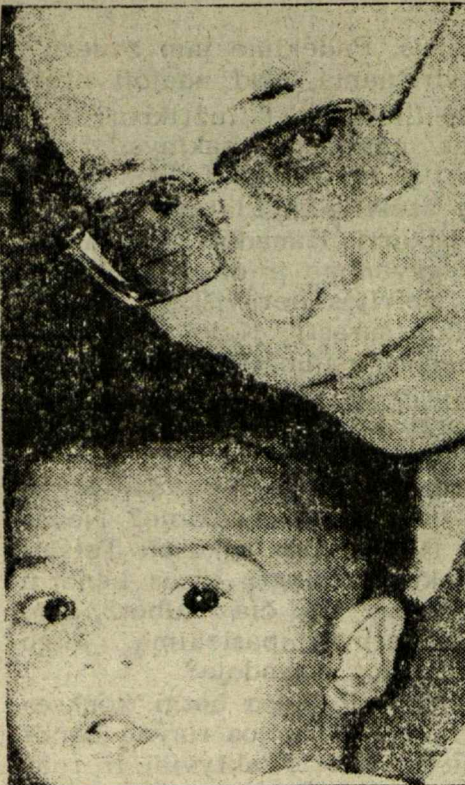
Kanados atstovas Maurice Strong savo žodyje ragino politikus paskirti pakankamai lėšų ir įsipareigoti suvažiavimo nutarimams. "Mes turime suprasti, kad ši mūsų planeta gali greitai tapti žmonėms nebetinkama gyventi". Delegatai tikisi išspręsti aplinkos taršos problemas, įvesti švarią technologiją besivystančiuose kraštuose ir užtikrinti, kad derybos procesai galės vykti ir suvažiavimui užsibaigus.

UN Generalinis Sekretorius Boutros-Ghali ragino pasaulio valstybes pradėti naują "bendrą visų apsaugą", pervedant išlaidas kari-

niams reikams į aplinkos apsaugą, dirbti ekonominėje ir aplinkos problemų sprendimuose, nes dabar jau gamta priklauso nuo žmogaus.

Pasaulio biologinio turto išsaugojimui pritarė Vokietija, Kanada, Britanija, Indija, kurios pasisako už atmosferos stabilizavimą nuo karbondioksido, metano ir kitų, šilumą keliančių, dujų. Šioje srityje ypatingai yra apsilaidusios išsivysčiusios šalys šiaurėje. Ir JAV delegacija didelio entuziazmo tokiems nutarimams neparodė. Atstovas W.Reilly pasiskelbė, kad pritaria pasaulio girių apsaugojimui ir kad JAV pradžia paskyrė 150 mil. dolerių girių išlaikymui besivystančiose šalyse. Atsirado priešininkų ir kritiku kaip tik iš tų vargingųjų Pietų. Malazijos delegatas pareiškė, kad medžių kirtimas sudaro jų kraštui pagrindinį pajamų šaltinį, o didžiausi žemės turto eikvojai kaip tik esančios turtingosios šalys. Prie jo prisidėjo ir kiti kritikai, pasirodė ir demonstracijos prieš JAV, kad jos per menkai įsipareigoja aplinkos apsaugai.

Bus nelengva nustatyti visiems teisingus principus, kad ir nustatant vien keramų girių kontingentą...

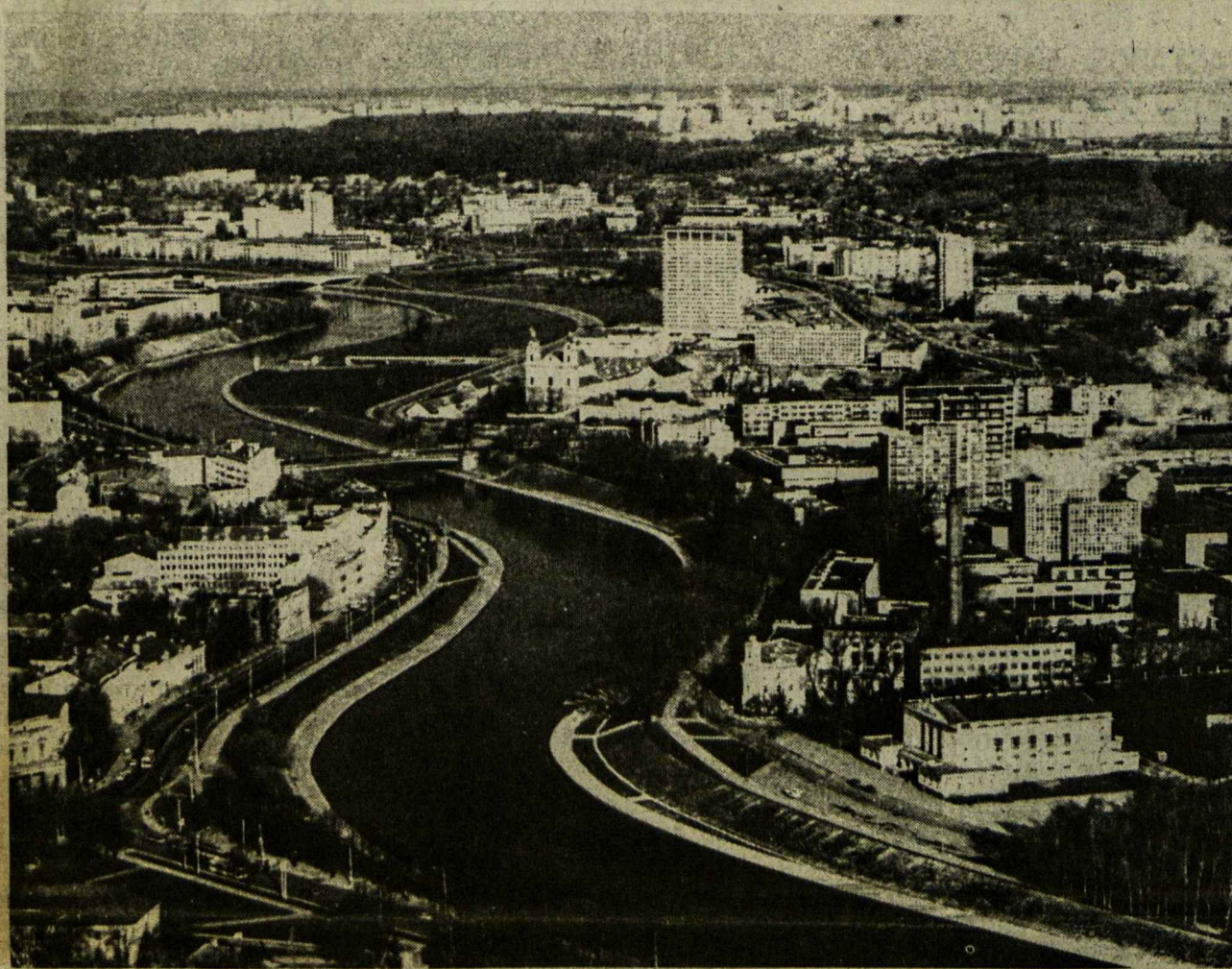
Tibeto Dalai Lama su benamiu Brazilijos vaiku Rio de Janeiro ŽE suvažiavime, kur jis dalyvavo pasaulio religijų ekumeninėse pamaldose

NESUNKU SPĖTI, KAS KIŠA PAGALIUS LIETUVOS VYRIAUSYBĖS OFICIOZUI

"LIETUVOS AIDŲ" REDAKCIJOS PAREIŠKIMAS

"Vakar (t.y. gegužės 25 d.Red.), Aukščiausios Tarybos prokomunistinė dauguma priėmė protokolinį nutarimą, įpareigojantį AT prezidiumą atleisti "Lietuvos Aido" vyr. redaktorių Saulių Stomą, kuris šiuo metu išvykęs. Redaktorių verčiamas be svarstymo, net neišklaudus jo ataskaitos. Šią akciją vertiname kaip dalį vykstančio vyriausybės perversmo.

Grubiomis administracinėmis priemonėmis pasikėsinta į žodžio laisvę, naikinami pirmieji pliaralistinės demokratinės visuomenės daigai. Vos dveji metai, kai vėl atgimė "Lietuvos Aidas", bet per tą laiką jo tiražas išaugo iki 111 tūkstančių, dienraštis tapo vienu didžiųjų Lietuvos

Vilnius, žiūrint iš aukštai

Nuotr:
R.Jurgaičio

KANADAI PASISEKĖ RIO DE JANEIRO SUVAŽIAVIME

Kanados atstovams pareiškus Žemės Ekologijos suvažiavime didelį rūpestį dėl nykstančio jos pakraščiuose menkių derliaus, visi suvažiavimo dalyviai pritarė naujų taisyklių sudarymui, žūklaujant didžiuosiuose vandenyse.

Visi atstovai pasiskelbė įsipareigoję užlaikyti ir apsaugoti didžiųjų jūrų gyvūniją ir jų resursus. Pasisakė už detali aptariamą naujų žūklės įstatymų, kurie bus skirti žuvų ištekliams, laikantis 200 mylių nuotolio nuo krantų, kaip kad Grand Banks Newfoundland'e, apsaugojimui.

1993 m.pradžioje Kanadoje, pagal nutarimą, vyks tuo reikalu konferencija, ir kai kurie mokslininkai jau teigia, kad toks neatsakingas žvejojimas, kaip iki dabar, tiek sumažino menkių kiekį, kad gali prireikti kuriam laikui uždrausti jų žvejojimą.

Žvejojimo kontingentus ir plotus ypatingai pastoviai perženginėdavo Japonijos, Ispanijos ir buv.SSSR žvejybos laivai.

laikraščių, iš tikrųjų tapo 50 metų tylėjusios Lietuvos laikraščiu.

Todėl neatsitiktinai vienintelis ne komunistų įsteigtas masinio tiražo dienraštis yra krislas akyje kairiesiems. "Lietuvos Aida" mėginama sunaikinti dabar, kai spresis Rusijos kariumenės išvedimo klausimai, kai svarstoma nauja Konstitucija, kai stengiamasi išvengti Seimo ir prezidento rinkimų. Vėl mažų mažiausiai 40 procentų piliečių praras savo laikraštį. Paminta ne tik mūsų, žurnalistų, kūrybinė laisvė, bet ir didelės Lietuvos dalies žmonių teisė pasirinkti kokį laikraštį skaityti.

Primerkime, kad "Lietuvos Aida", nors ir turinčiam "valstybės laikraščio" titulą, šiais metais nebuvo suteikta jokių dotacijų (Red. Atvirksčiai, mums buvo neleista privatizuotis bent tokiais sąlygomis kaip komunistų spaudai.

Su direktoriumi Saulium Stoma, kuris atgimusiam "Lietuvos Aida" vadovauja nuo pirmojo numerio, ištverėme visus pastarųjų metų bandymus, atlikome savo pareigą Lietuvai kiek leido mūsų išgalės. Mūsų niekas neprivėrs eiti prieš savo sąžinę ir tarnauti kokiam nors prokomunistų statytiniui.

(Pasirašė 64 darbuotojai- žurnalistai/
Vilnius, 1992.V.26

/Neįmanoma mums šiame kontinente, o tikrai ir kiekvienam sąžiningam lietuviui suprasti iš kur atsirado toje pačioje, taip nukentėjusioje per dešimtmečius, Lietuvoje dar vis įtikėjusių sugriuvusios ideologijos, milijonų milijonais pasmerktos, "žavesiais"? Atsipeikėkite! Juk jūs savojoje tėvynėje dar niekas nenužudė, neištrėmė, nekankino, nekankino. Juk dabar atgimusios Lietuvos vyriausybė jau padarė tiek daug darbų, įvedusi Lietuvą į civilizuoto pasaulio krantus. Užmegzti kultūriniai ir ekonominiai santykiai su daugeliu valstybių. Lietuva- tikroji, garbingoji ir sąžininga Lietuva- yra didžiai respektuojama Europoje ir čia, Amerikos kontinente. Kodėl visa tai reikia griauti? Kodėl nepadėti eiti visokeriopos gerovės link??? Juk ir sunkius laikus, kurie šiuo metu yra normalūs, atstatant visa, kas buvo atimta - bendromis jėgomis ir sujungtomis rankomis galima pergyventi. Nejaugi pasiilgote vėl kokios nors didžiosios unijos? Negi esate tokie bailiai? Tada - išvykite iš Lietuvos ten, kur "didieji" jus traukia. Atiduokite savo gudrybes ir išmintį "ten" ir "tiems" pasirinktie - siems".

"NL" Redakcija /

OPOZICIJA IZRAELYJE SVARSTO GALIMYBES SUSITARTI SU SIRIJA

Prieš 25 metus vyko Šešių Dienų Karas tarp Izraelio valstybės ir jos kaimynų. Mūšiai prasidėjo Izraelio galingai aviacijai užpuolus Egipto oro bazes ir po 4 dienų Sirijos Golano Aukštumos pakliuvo

Izraelio kariuomenės žinion. Izraelio valstybė taip įsigijo 3 kartus daugiau žemių, o kartu ir didžiules problemas.

Š.m.birželio mėn.6 d. iš Jeruzalės pranešta, kad opozicijos Darbo Partijos vadas Itak Rabin pareiškė, jog sutiktų sugrąžinti Syrijai dalį Izraelio okupuotųjų Golano Aukštumų žemių.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 25,-
Rėmėjo – \$ 30.

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik
iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

Sako Landsbergis:

VILNIAUS Elta perdavė Vytauto Landsbergio pa-
sakytą kalbą Aukščiausios Tarybos plenariniame posėdyje
š.m.gegužės mėn.26 d. Sesija buvo transliuojama per
Lietuvos radiją.

Kalbėdamas apie praėjusį referendumą, jis sakė:
"Referendumo politinis turinys - tai pasitikėjimo patik-
rinimas. Apie 70% balsavusių piliečių parėmė Sąjūdžio
koaliciją "Už demokratinę Lietuvą" ir, jei norite, Vy-
tautą Landsbergį. Įstatymą priimti pristigo balsų, bet
piliečių nuomonė, jeigu čia būtų rinkimai pagal Vakarų
standartus, būtų vertinama, kaip reprezentatyvi, visiškai
įtikinama". (...) 25% turinčios politinės jėgos turė-
tu siekti bendradarbiavimo, o ne užurpacijos. Tuo tarpu
procesai, vykstantys pirmąsias mūsų Parlamente, teikia
destrukcijos ir grėsmės atspalvį visam mūsų šalies gy-
venimui" (...) Parlamente vykstantį procesą galima va-
dinti šliaužiančiu perversmu su dideliais pavojais demok-
ratijai ir nepriklausomybės kryptiai". (...) "Ką mes tu-
rime daryti, kaip atsakingas už Lietuvos ateitį Parla-
mentas?"

"Pirmiausia siūlymas "daugumiečiams" - atsisakyti
pagundų koalicijoje su LDDP užgrobti viską". (...) "Ge-
riausia būtų trims mėnesiams išaldyti esamų struktūrų
status quo, žinoma, nebūtinai išaldant pirmininką ar
kokį ministrą. Aš tikrai neketinu dangstyti perversmo,
jeigu jis bus tiesiamas". (...) IŠRINKIME SEIMĄ IR KUO
GREICIAU. SIŪLAU TAI DARYTI RUGPJŪČIO MĖNESĮ
(...) "Nejau Lietuvoje neatsiras 100 ar 140 NEPAPER-
KAMŲ NEI PINIGAI, NEI VALDŽIOS BLIZGESIUS? Tebus jie
išrinkti vieneriems metams, - perimti NAUJĄ
LIETUVOS KONSTITUCIJĄ IR UŽBAIGTI PAGRINDI-
NĖS REFORMAS, IŠLYDĖTI SVETIMĄ KARIUOMENĘ".

"Arba stabdom šliaužiantį perversmą ir einam
garbingai į SEIMO RINKIMUS, arba, - tęskite perversmą
be manęs"- užhaigė savo kalbą Vytautas Landsber-
gis.

SESIJOS ATGARSIAI:

Lietuvos Parlamento plenarinė sesija, vykusį
gegužės mėn.26 d. ir griežtas AT pirmininko Vytauto
Landsbergio žodis buvo komentuojamas per RFE/RL
žinias iš Muenchen'o. Po V.Landsbergio kalbos tą dieną
koalicijos deputatai ir tautinės grupės boikotavo sesijos
dalį, kaip jie darė ir praėjusią savaitę. Tokiu būdu
Parlamente nebuvo kvorumo, tad buvo galima priimti
ir rezoliuciją, kad pav., kad Parlamentas atleistų Saulių
Stomą iš "Lietuvos Aido" redaktoriaus pareigų /tokia
rezoliucija nėra įpareigojama/.

Sesijos metu buvo paminėta plačiau kaip LDDP
- buvusi komunistų partija, pasivadinusi dabar Lietuvos
Demokratine Darbo Partija, - kelia įvairius nesutarimus.
Taip pat paaiškėjo, kad jos vadas Algirdas Brazauskas
1990 m. susitikinėjo su KGB darbuotojais. Taigi grim-
mas - gerokai permatomas. Tikrai ar jis permatomas
ir tiems, kurie dar už jį balsuoja?

* LIETUVOJE suimtas žymus Komunistų Partijos vei-
kėjas Vladislavas Svedas, buvęs aukštoje pareigoje
Vilniaus komunistų viršūnėse. Jis pritarė perversmui
Maskvoje.

* IGNALINOJE, jos atominėje jėgainėje, dirba Švedijos
atominės energijos saugumo inspektorato specialistų
grupė, kuriai vadovauja sistemų technologijos skyriaus
vadovas R.Bystedt. Vilniuje jis susitiko su Energetikos
Ministerijos darbuotojais, kur svarstė konkrečios pagal-
bos galimybes užtikrinti Ignalinos jėgainės saugiam
veikimui.

nimas yra tautos žiedas ir ateitis. Padėkime jam žydeti.

Sekančiame poskyryje tvirtinama, kad naujoji atei-
vija, atvykusi ir atvykianti iš Lietuvos, "...užtikrins išei-
vijos ateitį". Taip baigiamas paskutinis sakiny. Prieš
tai turėtų būti pasakyta k a i p tai padaryti. Štai kaip:
"Surasti būdus įjungti naująją ateiviją iš Lietuvos, Lenki-
jos ir kitur. Padėti jiems įsikurti Kanadoje, pripažinti
ir suprasti jų įnašą į išvijos gyvenimą ir organizacijas."
Koks nušimtis jų įsijungia į išvijos lietuviškąją veiklą?
Kokie tie "būdai", kuriuos reikia surasti? Kaip juos įjung-
ti, jei didelė jų dalis nė nenori įsijungti? Gal reikėtų
padėti įsikurti tikrai tiems, kurie aktyviai įsijungia į lie-
tuviškąją išmiršančios ir pavargusios išvijos veiklą?

Po to kalbama apie komunikaciją. Gal šio suvažia-
vimo organizatorės ir organizatoriai pabandyti dar kartą
perskaityti tai, kas parašyta šio rašinio pradžioje? Neuž-
tenka gražių frazių ir žodžių. Reikia juos vykdyti. Teisin-
gai sakoma, "...kad...iškilę sunkumai jungtu visus bendrai
veiklai, padedant vieni kitiems..." Ką čia kalbėti apie
visame pasaulyje išsklaidytų lietuvių pasiekimą, jeigu
neįstengiama pasiekti visus savuosius Kanadoje?

Parapijų įnašas yra didžiulis. Reikėjo betgi konkre-
čiai paaiškinti k a i p švietimo institucijos turėtų bend-
rauti su parapijomis ir ką, būtent, reikšia "aktyviai ir rea-
liai" ugdyti "jaunų lietuvių dvasingumą".

Tiesiog norisi rėkti, perskačius sakinį (tikrai vie-
ną sakinį) apie švietimo programas. Štai jis: "Lituanistinių
mokyklų programas būtina peržiūrėti ir pritaikyti šių
dienų realybei išvijoje". Tai buvo nutarta jau bent prieš
30 metų. O tos naujos programos nėra... Montrealyje
mes patys ją pertvarkėme ir, be jokios vadovybės įsaky-
my, buvome įsteigę Lituanistikos seminarą. Tada iš mūsų
buvo pasijuokta, nes tai buvo pirmas toks seminaras viso-
je išvijoje. Vėliau ji nusikopijavo kiti. Konservatyvus
pasipriešinimas betkokioms reformoms aršiausiai buvo
propaguojamas tuometinių Toronto švietėjų. A.Rinkūno
vadovėlių kritika buvo laikoma beveik šventvagyste.

Rezoliucijose dar pakalbama apie lėšas ir baigia-
majame poskyryje pranešama, kad "Svarbu, kad panašūs
suvažiavimai būtų rengiami bent kas treji metai..." Tik-
tai ne panašūs suvažiavimai! Ir kodėl už trejų metų?
Kas buvo nuveikta per praėjusius trejus metus? Reikia
tuojau pat paskelbti detalų veiklos planą. Ne geidžiama-
moje nuosakoje, ne būsimajame laike, bet išvardinant kas
jau padaryta, kas daroma ir ką reikia tuojau pat daryti.
Ir kaip tai padaryti. Tokie nutarimai būtų tikrai ko nors
verti.

Henrikas Nagys

Kanadoje, Ottawoje balsuojant dėl prezidento institucijos
ivedimo Lietuvoje, balsavo 15 atstaciusių Lietuvos pi-
lietybę. Kol kas Ottawoje yra 16 asmenų, turinčių Lietu-
vos pilietybę. Taigi, balsavime dalyvavo 93.7% ir visi pa-
sisakė už pasiūlymo priėmimą.

Nuotraukoje -balsavimo k-jos pirm. Algis Rimantas, o
kairėje - balsuotojas Viktoras Prisceponka.

Nuotr: J.V. D a n i o

LITHUANIAN UPDATE

/Is Issue No.4, May 1992/

AID TO RUSSIA SHOULD BE LINKED TO TROOP WITHDRAWALS

In a statement issued by the Baltic Federation in Ca-
nada, the Canadian government is requested to link
economic aid to Russia with progress in the withdra-
wal of Russian troops from the three Baltic States.

With over 80% of approximately 50.000 soldiers sta-
tioned in Lithuania being conscripts with two-year
tours of duty, quick troop reductions could be realized
through simple attrition in the very near future. It
would also help implement Russian President Boris
Yeltsin's May 7th decree ordering the downsizing of
Russia's military to 1.5 million men from the present
level of 4 million inherited from the former USSR.

The active involvement of - Canada in conjunction
with the international community in the resolution
of this problem could only contribute to the improve-
ment of the region's security and economic stability.
(LCC GAO)

RUSSIAN TROOP NUMBERS SWELL IN LITHUANIA

Instead of a troop withdrawal, Lithuania is witnessing
an increase in the number of foreign troops on its
soil.

April 30th, Lithuania presented an official protest to
the Russian government regarding the continuing incre-
ase in the number of Russian troops on Lithuanian
territory. Mr.Egidijus Bičkauskas, Lithuania's Charge
d'Affaires to the Russian Federation, stressed that
these types of unilateral actions are not acceptable
in bilateral relations and give the impression that Rus-
sia wishes to complicate negotiations concerning the
withdrawal of military units under Russian jurisdiction
from Lithuania. Lithuania demanded that newly trans-
ferred units be quickly withdrawn from its soil.

On May 1st, the Lithuanian Ambassador to the United
Nations A.Simutis delivered a letter to the chairman
of the Security Council protesting the continuing ille-
gal augmentation of Russian troops in Lithuania. He
also asked that the United Nations send a group of
international experts to monitor and inspect the acti-
vities of the foreign troops in Lithuania.
(LT Inf.Bureau & Vilnius Radio)

MITTERRAND CALLS FOR ARMY WITHDRAWAL

Soon after his arrival in Lithuania for an official visit
on May 15th, French President François Mitterrand
called the continued presence of former Soviet troops
in Lithuania "abnormal and shocking". He stressed that
the Russian military presence was not tolerable in
the long term and that international bodies such as
the Conference on Security and Cooperation in Europe
(CSCE) could help solve the problem.

Lithuanian President Vytautas Landsbergis welcomed
Mitterrand as the highest-ranking official visitor to
his country since it regained independence two years
ago. The two leaders signed a friendship and coopera-
tion treaty declaring their determination to develop
political, scientific, economic and cultural relations
and contribute to a united Europe.
(Reuter & Vilnius Radio)

LITHUANIANS TO COMMEMORATE SOVIET DEPORTATIONS

On June 14th, Lithuanians throughout the world will
commemorate the 51st anniversary of mass deporta-
tions of their countrymen by Soviet occupation forces
to Siberia and other remote locations in the Soviet
Union.

On that day in 1941, over 34.000 Lithuanians were
routinely up and jammed into cattle cars for their jour-
ney into the barren hinterland of the USSR. From
1940 to 1953 over 300.000 Lithuanians were deported
- 10% of the total population of Lithuania.
With the same occupation forces still on their soil
today, Lithuanians are calling for international pressure
on Russia to withdraw its army from Lithuania.
(LCC GAO)

/LEIDŽIA LITHUANIAN CANADIAN COMMUNITY,
GOVERNMENT AFFAIRS OFFICE, 152 MAISONNEUVE
HULL, QUE. J8X 3N4/

PASTABOS APIE KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SVIETIMO IR KULTūros SUVAŽIAVIMĄ

/KAZIN AR TAIP PASITIKTINAS NAUJASIS
TUKSTANTMETIS?/

Š.m. TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ 22 numeryje (gegužės
mėn.26 d.) atspausdina K.L.Bendruomenės švietimo ir
kultūros suvažiavimo, įvykusio š.m.balandžio mėn.25-26
d.d. Anapilio sodyboje, Mississauga, Ont., nutarimai - re-
zoliucijos. Apie jas bei to suvažiavimo organizavimą ir
norėtusi pasisakyti.

Pirmiausia: šių nutarimų-rezoliucijų NEPRIKLAU-
SOMOS LIETUVOS redakcija dar negavo. Ar tuo suponuo-
jama, kad NL turėtų persispausdinti jas iš TŽ? (Jdomu,
kaip reaguotų TŽ redakcija, jei būtų atvirksčias atvejis?).
Vertėtų išdėmėti, kad nors Toronto lietuvių bendruomenė
ir yra gausiausia, ji nėra v i s a Kanados lietuvių bend-
ruomenė ir TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI tikrai n ė r a Kanados
Lietuvių Bendruomenės oficiozas. KLB-nei priklausio visų
pažiūrų, konfesijų, politinių pakraipų, o taip pat ir neti-
kintys ir bepartiniai asmenys, kurie pasisako ir dirba
UŽ LAISVĄ, NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ. Tuo tarpu TŽ
negali būti oficialus K.L.Bendruomenės laikraštis, nes
yra leidžiamas ir prižiūrimas vienos konfesinės, pasaulė-
žiūrinės ir politinės grupuotės. (Šiuo metu Amerikos kon-
tinentė tėra vienintelis laikraštis, kuris nėra kponentuio-
jamas jokios pasaulėžiūrinės grupės ar politinės partijos-
tai "Nepriklausoma Lietuva").

Antra: Tokios svarbios apimties suvažiavimas buvo,
deja, organizuojamas taip pat, kaip šimtai kitų, nusibodu-
sių ir nieko neatsiekusių suvažiavimų. Ir nieko konkrečiau
nepasakančios rezoliucijos yra taip pat surašytos pagal
seną ir visiems įkyrėjusį šabloną. (Apie jas dar teks pasi-
sakyti atskirai).

Neužtenka paskelbti laikraščiuose, kad kviečiami
visi, nes taip kviečiami (come one and all) balius ir
šokius. Ar kiekviena kultūrininkė ir kiekvienas kultūrinin-
kas turi patys nutarti kiek ir kokio jų įnašo pagedaujama?
Net ir aplinkraščiais nederėtų tokio suvažiavimo dalyvius
kviešti, nes aplinkraščiai dažniausiai pirmininkų nukišami
į stalčius. Tikrai asmeniškai ir konkretūs kvietimai tokiame
svarbiame suvažiavime būtų efektingi, nes trafaretiški
bendriniai, ir tai ne visiems išsiuntinėti, jau iš anksto
kviečiamuosius įtaigoja, kad vėl bus šnekama ir nieko
naujo neapasakoma. Paskelbtos rezoliucijos, deja, tai pa-
tvirtina. (Prieš pradėdant jas aptarti, norėtusi paklausti
rengėjų, kodėl prelegentės buvo pakviestos iš JAV? Ar
Kanadoje nėra tokio pat lygio paskaitininkių-kų? Keisto-
kai atrodo, kad tik kelios vyriškos pavardės matosi: ar
čia naujo amžiaus projekcija, ar pažiūra, kad vyrai Kana-
dos lietuvių ateities švietimo ir kultūrinėje srityse nebe-
turi ką arba nieko nebegali pasakyti?).

Trečia: Nutarimai-rezoliucijos pradedamos sveikini-
mu Lietuvai ir lietuviams. Po to seka, apie ketvirtadalį
vietos užimančios padėkos...sau. Kiek ilgai ir kaip dažnai
buvo kalbama, kad tokių padėkų reikia atsikratyti, kad
jos užima brangi laiką ir yra neskoningos ir nereikalingos.
Jeigu jau norėjosi ir reikėjo kam padėkoti, tai tikrai
vienai Ontario provincijos ministerei gerb.Elaine Zembai.

Po to seka įvadas. Konstatuojama lietuvių išlai-
kymo pavojus Kanadoje ir nurodoma, kad reikia ieškoti
būdų kaip pašalinti lietuvių tęstinumo sunkumus. Kaip
tai padaryti turėtų būti išdėstyta nutarimuose. Jie prade-
dami teigimu, kad šeima esanti pagrindinė institucija.
Institucija? Ko, būtent? Toliau jaunoms šeimoms pataria-
ma imtis atsakomybės pareikšti savo poreikius (?), o KLB
turinti rasti atsakymus, bet...tikrai išstudijavus šeimų
ugdymo programas. Betgi prieš keliasdešimt metų tai
jau buvo pasakyta. Ar dar vis studijuojama? Kur tos stu-
dijos paskelbtos? Kur paskelbti jaunų šeimų poreikiai?
Kas padaryta ar bus konkrečiai daroma? Kur yra tų
studijų ir veiklos planas?

Ir sekantis poskyris apie jaunimą parašytas geidžia-
moje nuosakoje ir būsimajame laike: "...KLB turi rasti
būdų ugdyti jaunimo vadovus...naudojant naujus metodus
ir priemones, pvz.rengiant atskirų sričių vadovams semi-
narus, kur būtų paruošiamas bendras kultūros ir švietimo
planas..." O kas gi buvo daroma per pastaruosius penkeris,
dešimtį metų? Tai buvo deklaruota jau daugelį kartų
ir n i e k o nepadaryta? Kur yra tie nauji metodai
ir tasai bendras kultūros ir švietimo planas? Jo laukiamo
jau metų metus. Išrinkome vadovus ir vadovus, susiskir-
sime į sekcijas ir vadovybės postus, o to plano ir tų
metodų kaip nėra, taip nėra. Juos reikėjo paskelbti, o
ne nudėvėtas bendrybes.

Ryšys su Lietuva yra tokia pat būtinybė lietuvių bei
čia išlaikyti, kaip oras. Be jo užtrokšime. Paskelbkime
datas kada vyksime į Lietuvą. Dar šimet. Paskelbkime
mecenatus. Mecenatu galėtų (ir turėtų) būti Kanados
Lietuvių Fondas. Gal ir Tautos Fondas, kurio atskaitomy-
bės vis nerandame paskelbtos viešai spaudoje. Šiam tiks-
lui pinigai bus išleisti vertingai. Užteko kartoti, kad jau-

MIŠKO TRAGEDIJOS

/Iš LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ SAJUNGOS LEIDŽIAMO MĖNRAŠČIO "METAİ", 1991. Balandis./ / tęsinys /

Antanas Vaitulionis

Mūsų kaimo jaunimas jaučia, kad aš kvepiu mišku, ir prašo: "Susitark sokiams". Aš tariausi. Su kuo gi daugiau tarsiesi, jeigu ne su Barzduku. Tas leidžia, bet prigrasina: - Pons Antanai, žiūrėk, kad nebūtų muštynių ir viso kito. Ir naktį nevaikščiokit.

"Pons Antanas" žino, kad naktį vaikščioti negalima. Net posakis yra, kad gerų tėvų vaikai dieną išeina, dieną pareina.

Dėl "viso kito", tai žiūriu ir net per daug žiūriu. Čia labai tinka posakis: "Uždėk kiaulei ragus..." Kitas vyras sprigtu nusprigtų , bet ką padarysi, tvarkdarys, leidimą gavo. O aš vaikštau, nešoku, tik vaikštau. Taip ir šokti neišmokau.

Gimnazija miestelyje. Čia norint ruošti vakarą, reikia kreiptis į kitą valdžią. Kita valdžia, - kitos sąlygos. Čia reikalingas valdinimas. Ir būtinai karas, būtinai sauti vokiečių. Blogiausiu atveju, bent jau "buožę" mušti. Lyg maža buvo karo, maža šūvių laukuose, miškuose. Ne, dar ir scenoje šaudykis. Ką gi, jei reikia, tai šaudysimės.

Paimam ikikarinį veiklą "Vilniaus sūnūs". Perkrikštijam į "Tėvynės sūnūs". Vietoj lenkų sustatom vokiečius, vietoj širvintų, Giedraičių įrašom Kurską, Oriolą ir veikalas gatavas. Artistų reikia daug, tad vaidina visą klasę. Aš pagal "tradiciją" ir čia partizanas. Ginklai: mažakalibrai, maketai, ir žinoma, skolinti iš naikintojų. Partizaniską palaidinę atsinešu iš namų, pasiskolinęs iš... Šturmo. Mat tuo laikų pas mus gyveno keturi miškiniai ir vienas iš jų "papošė" mane tikra partizaniska palaidine. Pirmoje eilėje sėdėjo visas saugumas, bet bunkerio kvapo tikrai nepajuto. Grįžau namo gyvas ir sveikas ir palaidinę gražinau jos savininkui.

O "Tėvynės sūnūs" praėjo su didžiausiu pasisekimu. Dar važiuojame į kitas gimnazijas parodyti, kaip scenoje saudos.

Žiemą miško fronte nieko naujo. Žūsta vyrai, bet vis tolimesni, vis nepažįstami. Gaila, žinoma, visų, bet savi, - tai vis savi. Prie savų mirtis dar neprisėlino. Tikimės, gal aplenk, gal pavasarį tikrai bus karas.

Skaitau daug knygų. Knygų mylėtojas buvau iš mažens. Tai dabar, nutrūkęs valandėlė, prie knygų. Tik apšvietimas nekoks. Tad skaitau ir prie balanos, ir prie atidaro pečiaus. Net prie mėnesienos bandau skaityti.

Knygos visokios: prieškarinės, karo metų. Pokarinių irgi neniekinu. Kad ir "Nuo Putivlio ligi Karpatų" arba "Grynos sąžinės žmonės". Kas kad tie raudoni, o mes balti. Vargas vienodas ir mirtis vienoda. Net ir utelės tos pačios. Jos nei raudonos, nei baltos.

Labiausiai kelia nerimą įvykių po pilietinio karo aprašymai. Ten visi "baltieji" žūsta. Dieve, Dieve, galvoju, negi ir mūsų vaikinai žūs. Ne tik vaikinai, tada zus visa Lietuva. Pasaulis turi šaukti: "Sustokit, nežudykit!" Tik vėliau išitinkau: pasaulis tylėjo. Tylėjo ir beveik nežiūrėjo į Lietuvos pusę. Pasaulis kapstėsi savuose rūpesčiuose ir į kraujuojančią Lietuvą atsigreždavo tik tada, kai tas jam būdavo naudinga. Vieni norėjo išgyti pigios darbo jėgos savajai žvalgybai, kiti - kad galėtų diplomatiniam žaidime savo vakarykščiam "ginklo broliui" pasakyti: "Žiūrėk, pas tave patį ne viskas gerai". Dar kiti kūrė visokių VLIK-ų, kad surinktų pinigų ne tiek kovojančiai Lietuvai, kiek sau. Juk kaip lengva kovoti, sėdint už tūkstančių kilometrų nuo Lietuvos, ir siuntinėti pažadus, žinant, kad jie niekada nebus išpildyti. Geras automat šimtakart vertesnis už pačius gražiausius pažadus. Deja, buvo pažadai be automatų. Tą sužinojau vėliau. O šią šaltą žiemą vien nuo minties "žus visi" kraujas stingo gyslose.

Dar vienas skaudus įvykis. Rimgaudas, trumpai pasivečiavęs laisvėje, vėl grįžta į Stalino "kurortus". Viskas klostosi taip. Ateina trise: Rimgaudas, Skroblas, Nevežis. Ir staiga žinia: suimta Rimgaudo žmona Anelė. Rimgaudas atsiskiria nuo draugų ir eina aiškintis. Išeina ir negrįžta. Vėliau sužinom: Rimgaudas persautas ir suimtas.

Su Zigmą puolam ardyti vieną iš bunkerių. Tą, kurį žino Rimgaudas. Nors patys dar nebuve, bet grįdėjom, kaip dirba Stalino "gestapas". Būna, kad ir plienas lūžta. O žmogus ne plieninis. Rimgaudas, matyt, išlaiko. Dėl jo nenukenčia niekas, išskyrus patį... išdaviką. Mat Rimgaudas, pajutęs, kad išdavė jį slėpęs šeimininkas, šiam ir suvertė visą kalnę. Tas ir slėpęs, ir suvedęs su miškiniais ir visa kita. Daugiau pažįstamų čia neturės (mat kilęs iš Žemaitijos). Ir še tau, suimtas su ginklu Rimgaudas gauda dešimt, o jo išdavikas - septynerius. O gal teisėjas buvo žmogus? Buvo juk žmonių ir Stalino valdžioje.

Didysis Rimgaudas nuteistas, nuteista ir Anelė. Lieka tik mažasis Rimgaudas. Lieka gyventi iš svetimų žmonių malonės.

Kitą vasarą pasirodo dar viena tragiškai įdomi figūra: tai apylinkės pirmininkas Antanas. Antanas buvo ir anksčiau. Tik buvo ne pirmininkas, o piemuo. Ganė dūdės Karolio karves po didžiulį raistą. Įkūrėjo Antanui karvės. Karvėms, jis matyt, irgi įkūrėjo. Tad keikdavosi Antanas iš viso vieko: "Smarvės jūs, choleros". Tik išeidavo kitaip "Maja, kojeja". Taip piemenį kaimynai ir vadino. Dabar Antanas negano. Dabar jis ohoho! Valdžios duotas kostiumas. Atlape medalis - irgi valdžios duotas. Mat vienintelis apylinkės pirmininkas visam valsčiuje. Kiti arba metė tarnybą, arba nušauti. Antanas irgi gauna miškinį lapelį, "Mesk tarnystę, o jeigu ne..." Antanas žino, kas "jeigu ne..." Tad valdžia dar ir šautuvą duoda. Su šautuvu Antanas ir naują slapyvardį gauna. Mat užaina pas saugumo vadą ir šaukia:

- Daj linobku.
- Saugumo "vadas" rusas išpučia akis:
- Čto, čto?
- Linobku, sakau, daj.
- Neišeina vargšui Antanui žodis "vintovka". "Linobka"

paprasciau... Taip ir lieka Antanas "linobka" ligi pat mirties. Tarnybą mesti irgi neišeina. Kur tau. Kurie juokėsi iš jo ar net apibardavo, dabar už stalo sodina, pusbutelį stato ir vis "ponas pirmininke, ponas pirmininke".

Tik "dūšioje", matyt, neramu "ponui pirmininkui".

Vieną pavakarių vežų į miestelį vežimą malkų. Mat miestelyje gyvenantis pažįstamas pritrūko kuro. Vežimas pakrautas, arklys pamažu kocena. Aš irgi einu šalikele pamažu. Prisiveja pirmininkas Antanas. Mat jis "ponas" savo apylinkėje tik dieną. Naktį eina į Kauko namą kartu su kitais "ponais" blusų penėti.

Taigi, einam ir kalbamės. Kalbėti turim apie ką. Ne paisant, kad Antanas "šmotą" metų vyresnis, kartu baigėm pradžios mokyklą.

Kalbamės apie šį bei tą. Staiga Antanas kiek pagalvojęs klausia:

- Kaip tu manai, jeigu paimčiau iš stribų kulkosvaidį ir nueičiau į mišką, ar mane priimtų?

Aš pašiurpstu. Įtaria ką nors? Kažin. Ir atsakau:

-Ką aš žinau. Galvok pats.

Antanas susimąsto. Daugiau tos temos noliečiam. O gal jis gailisi atlikęs tokią "ispazinti".

Ir štai finalas. Vieną rudens sekmdienį mūsų "žaliasis būrelis", pasibaigus mokinių Mišioms, einam namo. Einam visas būrelis. Mat lankyti Mišias irgi kova. Komsorgas draudžia, komsorgas gąsdina išvaikyti iš gimnazijos. Tad į bažnyčią einam "in corpore". Pavyzdžiui, šiokiadienis. Rytas. Klasėse maišosi tik keletas aktyvistų vaikų. Šiaip tuščia. Bažnyčioje baigiasi pamaldos, ir mes užgriuvam debesiu...

Sekmdienį, aišku, namo. Pakelėje krūmai. Nedaug tų krūmų, ne miškas, bet vistiek...

Mus paveja pirmininkas Antanas ir du naikintojai. Matyt, eina į kaimą "vaišintis". Prieš krūmus visi sustoja užsirūko. Mes jau prie pat krūmų. Krūmuose sutreška lūždama šakelė. Vienas iš mūsų rikteli:

- Koks velnias tratinasi?

Juokais, žinoma. Maža kas krūmuose gali sutratėti.

Keliai skiriasi. Vienu einam mes, kitu pirmininkas su savo "kapela". Mes dar atsisukom. Pirmininkas Antanas paduoda savo "linobką" kažkuriam iš naikintojų ir suka į krūmus. Matyt, "savo reikalui". Trenkia serija. Pirmininko Antano jau nėra. Tik vėjas dar taršo plaukus. Antra serija pakulniui sprunkantiems naikintojams.

Mes irgi bėgam. Bėgam ir prisaišdinam vienas kitą: niekam nė žodžio. O čia dar papildomai baimės. Atsipeikėjusi Antano "kapela" pradeda šaudyti. Šauda iš toli, bet kulkos kai nušvilpia, tai kerta į žemę, sukeldamos dulkes. Žinoma, mūsų nemato, bet velnias nejuokauja.

O vargšas Antanas guli pakrūmėje ligi pavakarės. Mat naikintojai nelabai linkę pakrūmės narsyti. Čia ne stalčius. Tad laukia kareivių. Ir Antano tėvas, grįždamas iš bažnyčios, sustoja prie sūnaus lavono. Pastovi senukas, paglosto vėjo kedenamus plaukus ir kiūtina toliau. Ir pragyvena tėvas sūnų tik keliais mėnesiais.

Čia dar ne visa tragedija, kad nušovė. Didesnė Lietuvos tragedija, kad pirmininką Antaną nušovė miškinis Kalvaitis (tą sužinojau vėliau). Abu vienoj mokykloje mokėsi, vienam suole sėdėjo. Ir štai tau. Tikina: "Miške buožės, ponai miške". Koks gi "buožė" Kalvaitis? Tėvas turėjo 4 ha smėlio. Jei geri metal, savos duonos ligi Kalėdų, o jei blogi... Ir toki "buožė" išveža o sūnus išeina į mišką.

Dar viena panaši tragedija. Ši kartą gimnazijoje.

Vieną rytą nuėję į pamokas sužinom: nusautas komsorgas (kelintas iš eilės?). Tik šis komsorgas ne dykaduonis buvo. Kiti švaistėsi po gimnaziją, šaudė pakrūmėm, ir tiek. Šis būdamas vietinių rusų kilmės, dėstė rusų kalbą. Ir su ginklu nesišvaistė.

Tad pamokų nėra, ruošiamės laidotuvėms. Merginos pri-pina vainikų. Iš kažkur atvežamas karstas. Viskas paruošta, stovi garbės sargyba iš tų pačių mokinių. Tik neilgai stovi. Atvažiuoja komsorogo tėvai, giminės. Visas būrys atvažiuoja. Išgriauna mūsų papuošalus, karstą irgi paniekina. Išideda komsorgą į savąjį karstą ir išsiveža. Išvažiuodami dar metą:

- Patys nušovė, patys į garbės sargybą atsistoj.

Per daug nepykstam. Gal jie ir teisūs. Visko juk būna.

Kitą vasarą aš jau beveik "nešlapias". Tam padeda trys įvykiai, kurie oį kaip "sausina" žmogų. Tai pirmos kautynės, pirmas areštas ir pirma "Baltramiejaus naktis". Žinoma, viskas "pirma" tik man. Kiti jau vėlyti ir mėtų. O dar prieš tai mirtis prisėlino ir prie savų miškinų. Pavasarį žūsta Balandis, Skroblas ir Nevežis. Balandis ir Skroblas mažiau pažįstami, bet Nevežis - tai jau savas. Gal dar savenis Barzdukas. Tiesa, dabar jau ne Barzdukas, dabar Labutis. Mat tėvūnijos vadas, tai ir slapyvardžio reikia solidnesnio.

Bet grįžtam prie Nevežio. Ir šnekorius, ir apsimetėlis Reikalui esant, ir melagis nepamainomas. Kulkosvaidininkas irgi nepamainomas. Toks atsitikimas. Atsiranda saugume leitenantas "motina". Gal pavardė "Motinov" ar dar kas, bet žmonėms - "motina". Taigi, tas motina susiranda tarp naikintojų "drąsiausių iš drąsiausių", persirengia miškinų uniformom - ir į kaimą. Žalos kažkokios nepadarė, bet pikta. Vaikosi šiaip, vaikosi taip - nieko. Čia padeda viena naikintojų silpnė. Eis pėsti kai ir dešimt kilometrų, likus ligi miestelio kokiam kilometrui, ima pastotę ir parvažiuoja. Žiūrėkit, girdi, kokie mes drąsūs, važiuojam. Ta silpnė ir pasinaudoja miškiniais. Sustato kulkosvaidžius Nevežis, Skiedra ir Savukas visai prie pat garnizono, tokiam mažam pušynėlyje. Sugula ir laukia. Tamsu - nors į akį durk. Ir vis dėlto atvažiuoja. Kas atvažiuoja - žino. Tad trenkia į garso pusę. Iš "motinos" ir jo "drasuolio" lieka šlapia vieta. Tai vienas epizodas iš Nevežio gyvenimo. O kiek jų buvo...

Dabar Nevežio nėra. Liko tik daina, dainuojama kaimuose:

Neveži, tu žuvęs, o mes čia už laisvę...
Neveži, kam mus palikai?
Tavęs lauks motulė vėlai sutemoje,
Nes, broli, sugrįši, sakei...

/bus daugiau/

PAGALVOJIMAS APIE VALDŽIĄ

Ir karvedys, piratas, ir pirklys
be dieviškojo kraujo lašo gali
valdyti šalį, šalinti ir bausti:
prekiaujant idėjom pelningiau negu aliejum.

Tironija - tvirtovė be angos
kalėjimas valdytojui ir vergui,
jie kas minutę pasikeičia vietoj,
veidais ir kaukė, skeptrais ir grandinėm:

tironas pasodins mane į savo vietą,
ir aš išvysiu virš galvos ant ašuto pakibus kardą
kaip čiurlio sparną, tyliai sklendžiantį be paukščio,
jį mano baimės dvelksmas prisitrauks.

Mane iškėlęs demonas ar demas
išeis į turgų spjaudyti saulėgrąžų,
taikus ir nelaimingas miestas merdės
su svetimu susvetimėjęs kaip su broliu.

V. Braziūnas

/Iš: METAİ, 92, gegužės mėn. 5 d./

BALSUOKIME UŽ KARIUOMENĖS IŠVEDIMĄ IŠ LIETUVOS

Lietuvos Generalinis Konsulatas praneša:

birželio mėn.14 d., sekmdienį, nuo 8 val.ryto iki 8 val. vakaro VYKS REFERENDUMO BALSAVIMAI.

T e k s t a s: "Aš reikalauju, kad buvusios SSSR kariuomenės išvedimas iš LIETUVOS RESPUBLIKOS teritorijos būtų pradėtas tuojau pat ir užbaigtas 1992 metais ir kad būtų atlyginta Lietuvos žmonėms bei Lietuvos valstybei padaryta žala".

Balsavimas TORONTE pagal Kanados valdžios parėdymą turi įvykti LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO patalpoje, 235 Yorkland Blvd., Suite 502. Dėl balsavimo kituose miestuose prašome kreiptis į KLB Apylinkės pirmininkus.

Balsuoti turi teisę visi, ATSTATĘ LIETUVOS PILIETYPĘ. Nespėjusiems atstatyti Lietuvos pilietybės bus leidžiama balsuoti prištačius užpildytas anketas "PAREIŠKIMAS" ir "PASIZADEJIMAS", 3 nuotraukas 2,5 cm.X3,5 cm.ir \$20 - čekį, išrašyta CONSULAT GENERAL of LITHUANIA ir vieną AREA daugiau sekančių dokumentų: įrodančių Lietuvos pilietybę:

- * išsaugotą Lietuvos pasą,
 - * gimimo liudijimą,
 - * įrašą Kanados pase apie gimimo vietą ir laiką.
- Anketas PAREIŠKIMAS ir PASIZADEJIMAS galima ghausti pas KLB A-kės pirmininkus bei lietuviškose institucijose.

KVIEČIA PANEVĖŽIO MERGAIČIŲ GIMNAZIJA

Nuo 1905 m. PANEVĖŽYJE prasidėjo mergaičių mokymas. 1915 m. rugsėjo mėn. Panevėžyje kūrėsi pirmoji Lietuvoje lietuviška gimnazija, kurioje formavosi ir mergaičių klasės, jų inspektore buvo darbščioji pedagogė - rašytoja B.Petkevičaitė-Bitė, beje viena iš ilgametės mūsų mokyklinės mergaičių uniformos autoriu. Mergaitės mokėsi vyrų gimnazijoje kartu su berniukais, tik savo laidas skalčavo atskirai. Didelis džiaugsmas visoms - 1932 m. pagal architekto V.Landsbergio-Žemkalnio projektą pastatyti "šviesūs, gražūs gimnazijos rūmai" (čia mokytojavusios poetės S.Neries žodžiai dienoraštyje).

Naujosios gimnazijos atidarymo rūpesčiai gulė ant direktoriaus J. Elisono, inspektorės M.Giedraitienės, vėliau, nuo 1935 m. iki bolševikų okupacijos,- mokyklos direktorės, pečių.

Šių metų spalio mėn.10 d. mokykla pažymės naujų gimnazijos rūmų atidarymo 60-metį, ta proga bus išleista knyga "PANEVĖŽIO MERGAIČIŲ GIMNAZIJA", kurioje spausdinami buvusių mokinių ir mokytojų atsiminimai -profesorių Vandos Zaborskaitės ir Alios Demidavičiūtės- Baubienskienės, iš San Paulo rašo H.Didžiulytė-Mušinskienė, iš Vilniaus istorikė, buvusi mokytoja O.Maksimaitienė, mokytojai E.Gabalaitė, J.Dičius ir kt.

Šiuo metu mokykloje vėl pradėjo mokyti mergaičių klasės- jų turime 10 -atviriama gimnazija. Kultūros ir Švietimo Ministerija patvirtino specialų humanitarinės krypties planą - su choreografija, muzika, etika, teatro ir krašto istorijos pamokomis, sustiprintu anglų kalbos mokymu.

Mokykla kviečia atsiliepti ir atvykti 1992 m. spalio mėn.10 d. savo vaikus, pabirusius plačiai po Lietuvą ir visą margą pasaulį - rašykite mums adresu: 5319, 2-oji Vidurinė Mokykla, Smėlynės g.Nr.29, Panevėžys, LITHUANIA.

Jei kas galėtų šelpiti knygos leidimą, mokyklos aprūpinimą vadovėliais, knygomis, garso aparatūra, pranešame valiutinę sąskaita ACCOUNT No 5189 000 333 001 /67084196 / 130080002 in the name of THE BANK OF LITHUANIA Panevėžio 2-oji Vidurinė Mokykla.

Gyvenantiems Lietuvoje - Mokyklos sąskaita Lietuvos Banko Panevėžio skyriuje Nr. 142471. Informacija telefonais 6-11-73 (direktorius), 6-62-57 (sekretorė).

Dėkojame poniai Janinai Raubaitei- Rukšėnienei iš Los Angeles (Los Anželo) už anglų kalbos konkurso nugalėtojai skirtą premiją.

E. U r b o n a s,
Panevėžio 2-osios Vidurinės Mokyklos direktorius

Mokyklos direktoriaus namų adresas: 5307, Žemaičių g-vė, Nr.19, bt.3, Panevėžys,LITHUANIA, tel: 3-22-77.

Le Québec, c'est les vacances.

Obtenez gratuitement la brochure DESTINATION QUÉBEC-VACANCES D'ÉTÉ 1992 en téléphonant sans frais au

1 800 363-7777

poste 161

Gouvernement du Québec
Ministère du Tourisme

APIE TĖVĄ, KURIO NIEKADA NEREGĖJAU

Tiek metų tylėjus, kad net šnabždesiu neišsiduotum, šiandien labai sunku prabilti...

Pieš pat karą, 1941-ųjų birželio 14-ąją pajudėję pirmieji tremtinių gyvuliniai ešelonai išvežė iš Alytaus ir mano tėvą, mokytoją, tremtinių sąrašą pažymėtą Nr. 370 Algirdą Škėmą. O aš tądien savo pirmuoju riksmu pasveikinau pasaulį. Alytaus ligoninės personalas sugebėjo paslėpti mano mamą, kurios irgi buvo atėję "paimti". Taip gerų žmonių padedami, mes su mama ir dvi vyresnės seserys išlikome. Iš Alytaus, žinoma, išvykom.

Birželio 14-oji visam gyvenimui liko Gedulo diena. Tėvas, išvežtas nežinoma kryptimi, nebegrižo, nesulaukė jokios žinios. Net neaišku, ar jis sužinojo, jog aš gimiau.

Birželio 14-oji - mano Vilties diena. Ilgai laukiau ir tikėjau, kad kada nors tėvas sugrįš. Man skaudžiai jo trūko, kaip ir kiekvienam berniukui, augančiam be vyriškos tėvo rankos, jo rūpesčio ir supratimo.

Žinojau, kad tėvas jaunystėje sportavo. Yra nuotraukų, apdovanojimų. 1923 m. A. Škėma žaidė futbolą LFLS komandoje. Knygoje "Lietuvos boksas" (1971m.) aptikau, kad 1926-aisiais A. Škėma tapo Lietuvos bokso čempionu. Jis mokėsi Čekoslovakijoje, Kaune baigė karininkų mokyklą. Tėvas buvo Stepono Dariaus žmonos, Jaunutės Škėmaitės-Darienės, brolis, geras Dariaus draugas.

Mūsų šeimai birželio 14-oji bus dvigubos Vilties diena, nes ir dabar, praėjus daugeliui metų, neprarandu vilties surasti tiesą apie tėvo žuvimą. Juk negali būti, kad niekas nieko nežinotų apie Algirdą Škėmą, jo likimą...

Algirdas ŠKĖMA

GYVIEJI IŠ PRAVIEŅIŠKIŲ

Iš Šakių arestinės, kur patekau iš Sintautų valsč., Jundikų kaimo, 1941 m. pavasarį, maždaug po savaitės buvau išvežtas į Marijampolės kalėjimą, iš čia maždaug po mėnesio patekau į IX fortą Kaune. 1941 06 15 kalinius surūšiuavo į turėjusius žemės ir bežemių. Turėjusius žemės išvežė ir, kaip teko girdėti, sušaudė. Iš jų galiausiai paminėti Dailidę Justiną, kartu kalėjusį, išvežtą ir negrįžusį. Iš IX forto, iškėlėjus gal mėnesį, mane kartu su kitais kaliniais 1941 06 20 nuvežė į Pravieniškes.

1941 06 26, po pietų, atvažiavo raudonarmiečiai ir apsupo lagerį. Raudonarmiečiai turėjo ir tanketę, kurios patrankėlės vamzdį atsuko į baraką. Išgirdome šūvius. Krito ant žemės. Pasirodė, šaudė prižiūrėtojus. Nustojus šaudyti, kareiviai priėjo prie durų ir liepė išeiti. Kaliniai, kurie nespėjo apsirengti, turėjo daiktus rankose. Kalinius krato: turėjusius daiktų - vieni kareiviai, o neturėjusius - kiti. Daiktus liepė mesti į krūvą. Jų susidarė nemaža šūsnis. Kaliniai buvo suskirstyti į 2 grupes - su daiktais ir be daiktų. Vieną likusį gyvą prižiūrėtoją nusišaudė į mišką, o iš ten atsivarė 8 moteris ir 2 mergaitės vieną gal 8 metų, o kitą gal 3. Kiek teko girdėti, mažesnį mergaitę liko gyva, nors moteris girdėjo šautuvų šūvius. Iš atskiros barako atsivarė dar gal 50 kalinių. Juos iškratė ir surikiavo po 2. Kulkosvaidžių serija iš užpakalio juos sušaudė. Kai susaudytieji nugriuvo, tai buvo matyti tik pridengusios kūnos galvos, kaip nukirtus rugius, pradalgėje matyti tik varpos. Mums įsakė iškelti rankas, ir tuoj pat pradėjo šaudyti 4 už tvoros pastatyti kulkosvaidžiai. Mes griuvome, spaudžiami nušautųjų ir sunkiai sužeistųjų, kurie šaukė ir dejavo. Keistai elgėsi kalėję žydai. Pradėjus šaudyti, jie skubėjo nosinėmis apsiristi akis. Šaudė gal 20 minučių. Daug sužeistų ir visiškai sveikų likome po lavonais. Man buvo persauti kojos raumenys. Mano galva ir liemuo buvo po lavonais, o kojos kyšojo iš lavonų krūvos. Kulkosvaidžiams nutilus, raudonarmiečiai įėjo į aptvarą. Jie šautuvų šūviais ir durtuvais pribaginėjo dar judančius sužeistuosius. Nustoję šaudyti ir badyti, dar metė granatas į abi lavonų krūvas. Šaudymas nutilo, tik dejavo sužeistieji. Išgirdau kalbant. Tai lavonų prispaustieji gyvieji prašė apsidairyti, kas darosi aplink. Iš po lavonų išlindau greit, ne tik todėl, kad buvau jų prispaustas, bet ir todėl, kad šaudymo metu stengiausi nejudėti, ir nutirpo rankos. Išlindęs mačiau tik spygliuotos vielos užtvaras, daugiau nieko. Atsiklaupiau. Tada pamaciau prie lagerio parduotuvės stovintį ginkluotą rusą. Jis pradėjo eiti artyn. Vėl atsiguliau. Visiems pasakiau, kad rusas tik vienas. Likę gyvi kaliniai pradėjo lipti iš po lavonų. Iš susaudytų gal 50 kalinių vienas sėdėjo ir svyravo. Rusas liepė nebėgti ir žadėjo nešaudyti. Sėdėjome ir kalbėjome su rusu. Atskrido vokiečių lėktuvas ir suko aplink lagerį. Rusas bėgo slėptis. Pakilome bėgti ir mes. Lavonų krūvoje pamaciau du pažįstamus alytiškius: Kučinską Antaną ir Kryžioką, kurio vardo neatsimenu. Bėgome pro baraką ir lagerio virtuvę į kitą pusę link miško. Virtuvėje prisikimšome į kišenės duonos, kiti tabako. Pribėgus prie miško, lėktuvas nuskrido, ir rusas pradėjo šaudyti į bėgančius. Miške susitikome 6 pabėgę kaliniai. Spėjau, kad kalinių buvo apie 500 ir iš jų apie 60 pabėgo. Mes 6 stengėmės laikytis kartu ir ėjome mišku tolyn nuo lagerio, vėliau pasidalijome į dvi grupes. Trys nuėjo, o mes trys likę - priėjome ir perėjome geležinkelį ir laukais ėjome tolyn. Priėjome upelį ir, jo krantu eidami, pamatėme atjojančią 6 kareivius. Turbūt tai buvo vokiečiai. Puolėm slėptis pas ūkininkus. Apėjome 2 ūkius, bet žmonių nematėme. Toliau ėjome keliu ir išgirdome kažką arkliais važiuojant. Sulindome slėptis į rugius. Pasirodė važiuo vokiečių gurguolė. Netrukus pradėjo šaudyti. Prašvitus šaudyti nustojo. Kiek palaukę, išlindome iš rugių. Gulsciomis persiritom per kelią ir nuėjom prie upelio. Radom pirtį. Čia būta rusų. Buvo primėtyta sovinių gilzių ir kapsulių. Saulei pakilus, upelyje nusiprausėme kraujus. Išlipę į kitą krantą, pamatėm ūkininko sodybą ir joje vaikščiojančius 2 kareivius. Tai buvo vokiečiai. Jie kaltino mus esant rusų kareiviais ir nusivarė į sodybą. Išėjo senukas, kalbantis vokiškai. Išsiaiškinome, ir mums liepė eiti tolyn. Gal už valandos išgirdome šūvius. Iš sodybos išbėgęs vokiečius mus sustabdė ir nuvarė į mokyklą, kurioje radome ir daugiau iš Pravieniškių pabėgusių kalinių, taip pat kaimiečių ir partizanų. Dalis kalinių prisidėjo prie partizanų. Čia mums aprišo žaizdas. Šeimininkė atnešė puodą šuntintų bulvių ir druskos. Labai gardžiai pavalgėme. Pra-

Nuotrauka iš nesvetingojo Uralo. Usullago (Permes srt.) kaliniai : V.Šniuolis ir V.Šimkus 1955m.

Antanas MIŠKINIS

KALINIAI

Mes daugelis, visi vienos idėjos;
Ir krūpčiojam, kur viesulas išmes.
Mes - žmogiški, galbūt ir nusidėję...
Bet, Viešpatie, Tu pats žinai, kas mes.

Nuo vakaro lig ryto, vėl lig ryto
Neužsimirštam niekad nė sapne -
Sugaudyti lyg paukščiai, uždaryti
Šio purvino gyvenimo dugne.

Kalbėti draudžia, draudžia ir tylėti,
Kaip kas panori tyčiojas mumis.
Pikti mes, alkanai ir utėlėti,
Bet norim būti šviesūs mintimis.

Mus veda, kolioja veidai išpurte,
Be laiko alkoholio pagrauzti.
Keiksmi, grasinimai, net šiurpas purto...
Į purvinus rūsius mes įmesti.

Grasina mums, grasina net ir Tau jie,
Šaipydami iskrypusiais veidais.
Kiekvieną ciniškai čia prievartauja
Melu ir apgaulingais pažadais.

Naktinius tardymuos melu apraizgo
Ir smurtu verčia nekaltus išduot.
Po to atsikartoja kūno žaizdos,
Paskui mėlynės, pūliai kaip vanduo.

Kampos prikniubę snaudžiam kaip šešeliai
Ir laukiam - kam kada kurį iškviės.
Akim idubusiom, barzdom apžėlę
Nuo viralo iš dvikiančios žuvies.

Ar yr - apreikšk mums - Barbarybės ribos
Šio pakrikimo didelio laiku?
Suteiki ištermės, suteik kantrybės,
Orumo žmogiško netekt - klaiku...

dėjome kalbėti, kad mus šaudys. Saulei leidžiantis vokiečiai dalį vyrų išvarė, ir apie jų likimą nežinau. Mes 3 naktį iš mokyklos pabėgome. Priėjom vokiečių saugomą aerodromą. Skraidė daug lėktuvų. Dieną priėjome miestelį. Čia buvo daug vokiečių, ir stovėjo sargybos. Vienas žmogus, atidaręs langą, paklausė, kas mes ir ar mokame vokiškai. Sakė, kad vakar tokius 3 kaip mes vokiečiai prie griovio sušaudė. Tada grįžome į tą patį mišką, iš kurio išėjome. Ėjome naktį, tik kitos dienos pavakare priėjom Pravieniškių plantą, paskui Palemoną, nuėjom į Petrašiūnus ir į Kauną. Kaune patekom į Raudonojo kryžiaus gimnaziją, čia mus maitino, gydė. Maždaug po savaitės, gavę pažymėjimus, išėjome namo. Išsiskirdami užsirašėme adresus, bet nesusirašinėjome. O dabar būtų idomu susitikti. Atsiliepkite. Mano adresas: Šakių raj., Sintautai, Ievų 6, Justinui Murauskui.

Užrašė Juozas BAZILIAUSKAS

SENELIS LIKO RAINIUOSE...

Mano senelį Vaclovą Pabarčių, 38m., 1941m. iškundė visai nekaltai Juozas Kazlauskas, pats išėikvojęs 22.500 litų.

Žiaurios žudynės vyko 1941 m. birželio 24-25 naktį. Rainiuose sadistiškai buvo nukankinti 73 kaliniai. Mano senelio rankos buvo surištos už nugaros, nuplikytos. Galvoje trys skylės. Akys išverstos, liežuvis iškistas. Veido oda nusilupusi, nuplikyta. Krūtinė ir nugarą pasrūvusi krauju - matėsi mušimo žymės. Nukankintieji buvo suversti į keturias, jau iš anksto iškastos duobes ir užkast. Jie žuvo net nežinodami už ką - buvo padorūs lietuviai.

Senelį atpažino močiutė tik iš drabužių. Žuvusiųsiuos laidojo 1941 m. liepos 1 d. Karstai netilpo Telšių katedroje, tai juos suguldė šventoriuje. Palaidojo bendroje - duobėje Telšių kapinėse.

Visa tai man papasakojo močiutė.
Zigmas WOODWARD
5 kl. moksleivis

" DĖDĖS " MANĖS KLAUSINĖJO

Augau Rokiškio raj., Obelių apyl., Vaičienuose, pas savo senelį Juozą Druckų. Būdamas beveik aštuonerių metų, užkliuvau "valdžios vyrams".

Vieną 1949m. birželio rytą, seneliui beskerdžiant kiaušius, užėjo būrelis enkavedistų. Radę šviežienos, puolė šeimininkauti. Kiek patiko, prisikrovė į puodą ir užkaitė. Keli drybsojo pievelėje, kiti - užsipuolė senelį, kam gyvulių papjovė vasarą - ar tik ne miškiniams.

-- Jokia čia skerdiena, -- sako senelis, -- raudonlige sirgo, tai pribaičiau.

Patikėjo, nes paliko beverdančią ir iškeliavo. Tik spėjome atsidusti, ir užėjo kiti, apie 12 enkavedistų. Bailiai bespoksanti stvėrė mane ir, nusivarė prie patvartės šiaudų, ėmė klausinėti: ar miškiniai užeina, kada mačiau juos. Neturėdamas ką pasakyti tylėjau. Enkavedistai grasino, kad muš. Atbėgo išsigandusi mama, bet neišgelbėjo. Mane šiek tiek pakamantinėję, liepė eiti į mišką. Atsivarė į Ratuokliškio tankumyną ir paliko, prisakę sėdėti. Bijojau ir laukiau. Jie grįžo negreitai. Buvo dar labiau ištūžė ir grasino, kad nisaus, jeigu tylėsiu. Nusiplovė lazdyną ir pradėjo tvoti. Tik iš pradžių man labai skaudėjo, paskui viskas aptemo. Laukiau, kad tik greičiau užmuštų, nes likti gyvas nesitikėjau. Supratę, kad niekaip su manimi nesusikalbės, liepė apie kvotą tylėti ir -- "marš" į Aleksandrovėlę, 7km. Ėjome pėsti, tiksliau, mane, 8 metų "pabaisą" varėsi 8 ginkluoti vyrai.

Jokiame miestelyje dar nebuvau buvęs, bet šitaip atkeliauti į Aleksandrovėlę buvo tikra kancija. Nuvarė į NKVD bustinę.

Ten pasitiko malonesnis vyriškis. "Šitas "dėdė" gal nemuš"-- turėjau vilčių. Ir remušė. Paklausinėjo, ar nežinau miškinį, atsakiau, kad ne, ir nušilo. Vėliau paklausė, ar manęs niekas nemušė, nors aiškiai matė, kaip aš "ismargintas". Pasakiau teisybę. Tada liepė parodyti, kas mano kaltininkai. Parodžiau, bet tuo viskas ir baigėsi. Liepė nieko nepasakoti, paleido namo.

Buvo vakaras. Su tamsa bėgte prbėgau. Namuose verkė mama, kad manęs vis nėra, kad senelis suimtas. Pagulde, bet man skaudėjo visą kūną. Į rytą dar blogiau. Pamačiusi, kad šlapinuos kraujais, mama nuvežė mane į Rokiškio ligoninę. Vienas gydytojas apžiūrėjęs pasisaukė daugiau. Dar syki apžiūrėjo ir liepė abiem nueiti pas prokurorą.

Ir dabar pažinėčiau tą raudoną plytų namą su daug vilčių teikusiu prokuroro kabinetu. Prokuroras, apžiūrėjęs, kaip žiauriai esu sumuštas, nukėlė telefono ragelį, susuko nimerį, ir su kažkuo pasikalbėjęs, liepė mums grįžti namo. Jis garantavo, kad senelis tuoj pat bus paleistas.

Tik po savaitės iš Aleksandrovėlės NKVD būstinės parėjo senelis -- be šešių dantų, sudaužytas, išnarintais pirštais.

Niekas mūsų neapgynė, nesiėmė gydyti. Mama išslaugė. Išaugau, bet sveikata buvo atimta. Esu III gr. invalidas, gaunu 19 rb. pensiją. Laukiu ne malonių, o sovietų valdžios kracho. Nežinau, kokie mano ir senelio kankintojų likimai, būtų idomu per "Tremtinio" laikraštį išgirsti daugiau atsiminimų apie mūsų apylinkių praeitį.

Petras DRUCKUS

Rokiškio raj.

PRIEŠMIRTINIS ATSPRAŠYMAS

Aš, buvęs tas nedoras skrebas, noriu prieš mirtį jus atsiprašyti. Jūsų, Adele Saulyte, kadangi aš tada buvau dar jaunas, silpnos valios. Visų priverčiamas įstojau į šią skrebių kompaniją, nors buvau iš gyvenimo priverstas. Mano tėvas mirė anksti, mane paliko 15 metų dar jauną, nemokėjau dar gyventi, nors, žinoma, nebuvo iš ko ir gyventi. Tėvas buvo pijokas, žemės buvo nedaug 10 hektarų, ir ta buvo praskolinta ir ikeista Kauno bankui. O mes buvom 5 vaikai ir motina nesveika invalidė, tai nebegalėjom apmokėti procentų, ir mūsų žemę būtų pardavę iš varžytinių, ir kaip tik atėjo ta geroji Tarybų Valdžia. Tada atrodė labai gerai. O šiandiena jau reikia mirti. Ir guliu mirties patale Vilniaus ligoninėje, ir prašant atvedė kuniga, ir aš jam viską prisipažinau. Kaip prieš mirtį. Tai jisai mane prisaidino ir liepė jus atsiprašyti per laišką. Tai šiandien mane lanko mano anūkas, jis Vilniuje gyvena, 5 klasės mokinys, aš jam diktuoju. Jisai man raso, ir jo tėvas važiuos Rokiškį ir suras jūsų butą ir numerį, ir įmes laišką. Kai aš dirbau tuo nelaimingu skrebu, tai mes darėm didelę kratą Papatinėję pas Šedį Kazį. Mums buvo pranešta, kad tenai yra Šaulių banditai, bet tai buvo melas. Tai mes radom tenai jūsų mėsą, dešras, nors jau buvo mums skusta Jar-miškienės, kad jus tą nuvežėt. Bet iš karto Šedis nepripažino, kad jūsų, bet paskui pasakė, tik labai prašė, kad liktum jūsų, bet mane draugai neklausė. Už laikymą iš jo paėmė kaip už banditų mėsos laikymą, tik buvo pjaautos kiaulės, jo nors neves. Vienas tą darbą dirbau, bet man sąžinė visą laiką buvo nerami, ir aš vis galilios, kad nekaltus.Darbu daug pridarėm. O šiandien ar rytoj reikia skirtis su viskuo ir nežinau, kaip ten bus. Brangioji, aš žinau, kad jus man nedovanosite, bet aš, jauno kunigo liepiamas, jus labai prašau dovanok, dovanok.

Jūsų didelis priešas.

Kalba netaisyta.

Autorius žinomas.

P.S. Tai mano seseriai adresuotas laiškas. Gyvename Rokiškio raj. Ieiūnų kaime. Trėmimai neaplenkė ir mūsų šeimos. Tėvai turėjo 10 ha žemės. Brolis Antanas SAU-LYS, Kazio, Lukštų šaulių būrio vadas, 1945m. buvo suimtas ir kalintas Rokiškyje, vėliau-Lukiškėse. Apie 1950 išvežtas į Vorkutą, dingo "be žinios". Buvo gandų, kad 1953m. ten mirė nuo plaučių uždegimo. Žinantys daugiau, praneškite man adresu: 233000 Kaunas, Maironio 44-5, tel. 22-68-07.

Anelė SAULYTE

Vysk. Vincentas Brizgys

Seniai čia, rodos, giedojome tą iškilmingąjį himną didžiajam kunigui ir vyskupui Vincentui Brizgiui, jo vizitacijų šioje Montrealio AV lietuvių šventovėje proga. O štai jau geras mėnuo praslino, kai garbingo amžiaus sulaukęs, ganytojas buvo palaidotas Čikagos lietuvių kapinėse... Šio pagarbaus žmogaus ir didžio lietuvių jau nebėra mūsų tarpe...

Jo Ekselencija buvo man artimas ir brangus tu, kad mes abu esame kilę iš tos pačios Daukšių parapijos. Daukšiai - tai turbūt, mažai kam girdėtas Suvalkijos-Sūduvos kampelis. O ypatingas yra šis mažytis lietuviškos žemės lopinėlis. Ypatingas tu, kad jis glūdi tarpe dviejų unikalių gamtos draustinių Lietuvoje - Žuvinto ir Amalviškių Palių. Tai tarpe šių palių (pelkynių) Plynių kaime, Daukšių parapijoje, Marijampolės apskrityje 1903 metais lapkričio 10 dieną gausioje Brizgių šeimoje ši pasaulį išvydo būsimasis vyskupas Vincentas. Jis buvo Brizgių šeimos pažiba ir mūsų parapijos pasididžiavimas. Jaunas ir šaunus Vincentas Brizgys pasiekė aukštąsias Lietuvos ir pasaulio katalikų hierarchijos viršūnes.

Jau daug yra aprašyta apie šį Lietuvai ir pasauliui pasidarbavusį žmogų ir mano kraštiečių. Todėl šio rašinėlio tikslas būtų daugiau subjektyvus. Man tenka rašyti daugiau sentimentalai, nesigilinant per daug į Velionio vyskupo biografiją ir mokslinius bei bažnytinius atsiekimus.

Pirmuosius mokslus jaunasis Vincentas pradėjo parapijinėje Daukšių bažnytkaimio mokykloje. Vidurinius mokslus jam teko semtis Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, šiais metais atšventusioje 125-tąjį gimtadienį.

KAIP APSAUGOTI VAIKUS NUO ALKOHOLIZMO

Štai keletas įsidėmėtinų pavyzdžių: KARINA, 11 m. amžiaus, praleisdavo daug laiko su savo draugais kaimyniniame parke. "Gerdama su jais aly, jutau kad esu viena iš jų, priklausau tai grupei", - pasakoja ji. Kai buvo 13 m., ji jau "progresavo" ir pradėjo vartoti "kietuosius" gėrimus. Kartą atėjo į pamokas taip girta, kad namo pareiti pati negalėjo - reikėjo lydėti.

MATAS, 13 m., aplankė savo draugą, kuris jį pavaišino romu, pasivogtu iš tėvo spintelės. Abu paaugliai ištuštino tą butelį. "Aš pasijutau puikiai, ir nuolatinė mano savijauta, kad aš esu menkavertis - pradingo", - prisimena Matas. "Nuo to vakaro noras pasigerti pasidare obsesija". Būdamas 15 m. amžiaus, Matas nuo savaitgalinio "baliavimo" perėjo į kasdieninį pasigėrimą.

RONALDO šeima imigravo į Kanadą, kai jis buvo 11 m. amžiaus, ir jaunuolis čia buvo visą laiką nelaimingas. "Buvau lietas, nedrausis vaikas, kuris kalbėjo keistu akcentu ir buvo jiems svetimas", - sakė jis. Būdamas 12 m., jis pasigėrė pirmą kartą, kai draugas nukniakė brandy butelį. "Lyg burtai - tada man atrodė, kad mane visi mėgo". Kai jam suėjo 15 m. - stiprus girtuokliavimas privėdė prie to, kad turėjo apleisti mokyklą.

Deja, tie trys pavyzdžiai nėra vieninteliai išgeriančių vaikų atvejai. Gėralų ir pavočių medžiagų panaudojimo tyrimo centro Kanadoje direktorius Eric Single sako, kad nors nelegalių narkotikų panaudojimas sudaro rimtą rūpestį visuomenės sveikatingumui, tačiau nublankssta, palyginus su problemomis, kurios iškyla dėl alkoholio panaudojimo.

1990 m. Kanados Sveikatos ir Gerbūvio įstaiga, apžvelgusi jaunimą Montrealyje, Quebec'o mieste, Reginoje ir Toronte, patvirtino, kad 15-17 m. amžiaus jaunimo tarpe 69% jau yra išgeriantieji ir stebinantis jų 15% jau yra pasidarę "high risk" gėrėjais. Tai reiškia, kad kas savaitę jie išgeria 15 ir daugiau porcijų arba 5 ir daugiau vienu kartu.

Daugeliui vaikų alkoholis netaps didele problema. Nežiūrint to, beveik kiekvienoje gimnazijoje yra 13-14 m. moksleivių, kurie jau panaudoja alkoholį, kaip patys vyresnieji mokiniai paliudija.

Grupė "TĖVAI PRIEŠ NARKOTIKUS", įsisteigusi Ontario prov., su centru Toronte, įkūrė "Bendramokslų Jaunuolių Programą", kurioje dalyvauja patys mokiniai.

Kodėl alkoholis toks populiarus paauglių tarpe? Be abejo - grupė daro spaudimą, taip pat alkoholis jiems

Taigi, Vincentas Brizgys buvo dar vienas tame pulke garsių Lietuvos vyrų ir moterų, kuriuos išauklėjo šie renesansiniai balti gimnazijos rūmai.

Pažymėtina, kad iš šių gimnazijos rūmų išėjo į pasaulį būriai Lietuvos atgimimo veikėjų - aušrininkų ir varpininkų (dr. J. Basanavičius, dr. V. Kudirkas), rašytojų, lituanistų (Jonas Jablonskis, kurio vardą ši garbingoji gimnazija ir dabar nešioja), garsių valstybininkų ir bažnyčios vyrų. Tai čia taipgi mokėsi ir palaimintasis Vilniaus arkivyskupas Jurgis Matulaitis...

Šių eilučių autoriui yra didelė garbė būti Velionio vyskupo V. Brizgio parapijiečiu. Ir dar didesnė garbė, kad gerasis likimas taipgi man lėmė keletą metų mokytis tuose pačiuose garsiuose Marijampolės Jono Jablonskio-Rygiškių Jono gimnazijos rūmuose. Deja, likimas taipgi lėmė man mokytis pačiais blogiausiais laikais - dviejų okupacijų (bolševikų ir vokiečių) metais. Tas, be abejo, labai neigiamai paveikė mano tolimesnį mokymąsi ir sujaukė visas jaunystės aspiracijas...

Mūsų tėviškes skyrė gal keturių kilometrų atstumas. Mane ir Velionį vyskupą skyrė taipgi apie ketvirtis šimtmečio metų amžiaus atžvilgiu. Tai gi, esant tokiam nemažam metų skirtumui, mūsų bendravimas užsimezgė jau mums esant šiapus Atlanto, Jo Ekselencijai vizituojant mūsų Aušros Vartų parapijos šventovę, galbūt jau pirmaisiais metais. Nuo to laiko palaikėme pastovų ryšį laiškais ir šventiniais pasisveikinimais iki pastarųjų metų.

Grįžtu dabar truputį į ankstyvesnę praeitį. Jau nuo senų laikų Jo Ekselencijos ir mano tėvų ir protėvių šeimas siejo gana glaudūs ryšiai. Vyskupo ir mano tėveliai buvo gana geri ir artimi bičiuliai, nors juos taipgi skyrė gana nemenkas amžiaus metų skaičius. Abu jie buvo Daukšių parapijos choristai. Abu jie buvo aktyvūs 1905-ųjų metų revoliucijos laikais. Jų rankos nukabino ne vieną caro Nikolajaus "abrozą", ar kitaip pasipriešino okupacinei Rusijos carų administracijai.

Prisimintina taipgi, jog šioje mūsų Aušros Vartų parapijoje darbavosi keletą metų Velionio vyskupo Brizgio sesutė, vienuolė Sesuo Michaelė. Jinai visuomet mielai prisimindavo mano vyresnias seseris, su kuriomis, kaip Daukšių parapijos choristėmis, jinai palaikė glaudžius santykius. Laikas nuo laiko, mums susitikus įvairiomis parengimų ar iškilnių progomis, mūsų parapijos šventovėje jinai kalbėdavo apie savo jaunystės dienas gimtojoje Daukšių parapijoje. Pasakodavo apie sekmadienines keliones į gražiąją barokinę, raudonų plytų ir akmenų Dukšių bažnytelę, kai laikas nuo laiko ją pavežėdavo mūsų šeimos gražuojų "fajetonu", kada nors pakelyje pasivijus.

Taip. Tai buvo anais gražiosios vaikystės laikais, prieš daugelį metų. Dabar tebeliko tik prisiminimai. Metai pamažu nusineša praeitinį Amžinybė viską...

Daugelį metų nulingavo negrįžtamam praeitinui nuo tų mielių vaikystės ir ankstyvosios jaunystės laikų. Nužėdė praeitinį ir Antrasis Pasaulinis karas, žiauriai palietęs ir mūsų tėviškes, ir mūsų šeimas. Vienus mus išblovė iš Tėvynės į Vakarų šalis. Kitus išgabeno sugrįžęs Raudonasis okupantas šurpion Sibiro katorgon...

Nutilus kovų audros, apgljus tautos žaizdoms, pamažu prasivėrė durys bent trumpam pasižvalgymui senojon gimtinę. Deja. Daug ko jau nebeliko. Nušluoti tapo ištisi Gimtinės kaimai. Neliko jau nei mano gimtųjų namų. Neliko nei Brizgių... Ten, kur stovėjo Brizgių ir mano tėvų sodybos, tik keletas medžių tebežymi tas vietas, kur buvo žengti pirmieji žingsniai, kur augo ir brendo ateities idealai, deja, taip ir neįvykdyti...

Pakeliui prie vieškelio iš mano gimtojo Gudupių kaimo į Daukšių bažnytkaimį, ten kur vedė kelelis į Brizgių sodybą ant aukštos aukštumėlės, dabar ten stovi labai gražus ir puošnus kryžius, aptvertas tvorele. Jis vienintelis liudija, jog čia, šiose apylinkėse gyveno garbinga Brizgių šeima. Čia gimė ir užaugo Vyskupas Vincentas Brizgys...

atrodo esanti gera priemonė lengviau susitvarkyti su savo problemomis. Tačiau - galbūt ir patys tėvai elgiasi taip, lyg alkoholis būtų nepavojingas, nekenksmingas produktas.

Vienas iš Sveikatos Skyriaus darbuotojų Manitoboje sako, kad daugelis tėvų nesijaudina, kad vaikai geria. Tėvai pasako: "Na, kas čia tokio! Aš irgi taip dariau, kai buvau paauglys". Arba: "Alkoholis geriau, negu kokie narkotikai". Kai kuriose šeimose net parūpina alkoholinių gėrimų vaikų susibūvimuose jų pačių namuose, nors dalyvautų vaikai draudžiamo amžiaus vartoti alkoholį.

Vienas gimnazijos mokytojų Toronto mieste pareiškė, kad tėvai dažnai nesilima atsakomybės dėl vaikų gėrimo. Jie mano, kad tai gimnazijos mokytojų problema ir leidžia paaugliams gerti savo namuose.

Profesionalai gydytojai ragina pratinti paauglius persiimti protingesniais ir saugesniais papročiais:

- * mokyk, rodant pavyzdį. Tėvai, kurie vartoja alkoholį, privalo jį naudoti su saiku, nedarant iš jo "ramento", nekeliant įspūdžio, kad alkoholis yra svarbiausias malonaus bendravimo elementas. Gėrimo taisyklės turi būti diskutuojamos su vaikais ir problemos tuojau pat ir pozityviai sprendžiamos;

- * tėvams padeda specialios grupės (parent-education / drug abuse prevention groups). Jose supažindinama su geresniais būdais kaip komunikuoti su jaunimu.

- * Seimos taip pat gali susitarti su kitomis šeimomis ir pasizadėti nevaikinti alkoholiniais gėrimais, vaikams susirinkus jų namuose. Kanados Sveikatos ir Gerbūvio įstaiga gali parūpinti adresus egzistuojančių pagalbos grupių, literatūros ir kt.;

- * reikia sustiprinti kampaniją prieš alkoholio reklamavimą, taikomą jaunuoliams. Alaus bendrovės privalo išimti televizines reklamas, kur gėrimas jungiamas su pobūviais, puošnumu ir geriančiųjų populiarumu. Taip pat neberemti roko koncertų, kur didelę daugumą auditorijos dažnai sudaro nepilnamečiai. Šeimos gydytoja Kathleen Michael tvirtina, kad jaunuoliai, turintieji rimtas šeimos problemas, nesijausdami saugūs ir blogai apie save galvojančys, yra labiau linkę pasiduoti tokios rūšies reklamoms;

- * reikia išplėsti auklėjimo programas, pradedant žemesnėse klasėse ir tęsiant per visą mokslo laiką gimnazijose. Reikia išmokyti vaikus, kaip pasakyti NE, o dar stipresnį įspūdį padarytų lankymas ligoninių palatų, kur pamatytų, kokios gali būti pasekmės, vairuojant išgerus;

- * įjungti daugiau moksleivių į vadovaujančias pareigas, perduodant žinias apie galimus alkoholio pavojus. Tokie bendramčiai grupės vadovai gali gauti paruošimą kaip kalbėti mažoms VII-VIII klasių grupėms. Jie duoda pagrindines žinias apie alkoholio vartojimą, atsakinėja į pakla-

simus ir padeda jaunuoliams išsiaiškinti kas jiems būtų vertinga;

- * reikia stiprinti įstatymų vykdymą; nors pardavinėjant gėrimus, privaloma patikrinti jaunumečių pirkėjų amžių, praktiškai šis įstatymas dažnai yra ignoruojamas. "Aš keliolika kartų nusipirkau gėrimų, būdamas 14 ar 15 metų amžiaus, bet tik pusė pardavėjų tikrino mano amžių", - pasisako Matas;

- * legalus gėrimo amžius turėtų būti 21 metai. 1984 ir 1987 m. m., kai dauguma JAV valstijų gėrimo amžių nuo 18 m. pakėlė iki 21 m., paauglių automobilių katastrofos dėl girtų vairavimo sumažėjo 12%. 1987 m. visos 50 valstijų pakėlė alkoholio pardavinėjimo teisę iki 21 m. amžiaus jaunimui.

Kanadoje - Albertos, Manitobos ir Quebec'o provincijos leidžia gerti nuo 18 m. amžiaus, o kitos provincijos nuo 19 m.

Pagalbą suteikia šeimos gydytojas, mokyklų patarėjai, vietos sveikatos centrai, socialinio aptarnavimo įstaigos, provincinė alkoholio-narkotikų komisija, arba ir studentų-tėvų specialios grupės. Profesinė pagalba yra efektinga, nugalint priklausomumą nuo alkoholio. Tai liudija daugelis pavyzdžių. Petras pradėjo eksperimentuoti su alkoholiu, būdamas 11 metų. Sulaukęs 17 m., jis jau išgerdavo kasdieną po butelį vodkos. Kai motina bandydavo jį atkalbėti nuo gėrimo, jis ją kiekvieną kartą perrekdavo. Galų gale jo problemą pastebėjo darbdavys. Petriui pasisekė: jį pasiuntė ne į pataisos namus, bet į specialų gydymo centrą (addiction treatment center) 11-kai savaičių, po to 6-iom savaitėmis į tarpinius namus.

Dabar Petras yra 20-ties metų amžiaus, baigė gimnaziją, mokosi būti pilotu ir dirba dviejose vietose. Jis lanko AA (Alcoholic Anonymous) susirinkimus ir susitinka reguliariai su paauglių grupe, kur diskutuojama alkoholio panaudojimas.

Karina, negalėdama ištvirti be gėrimo, pradėjo vogti iš savo šeimos ir draugų. Du kartus ji bandė nusižudyti. Po keturių saujauktų savo gyvenimo metų ji pasiryžo kreiptis į specialistą patarėją. Jis ją nusiuntė į 5-kias savaites trukusią intensyvių terapijos programą.

Dabar Karina yra 18 metų amžiaus, daugiau kaip 2 metų išsilaikiusi blaivia. Sugrįžo į mokyklą. Jos pažymiai stipriai pagerėjo ir nebepraleidžia pamokų. Taip pat lanko AA susirinkimus. "Tas naujas gyvenimas man patinka", - pareiškė ji.

17-kametis Matas pavargo gyventi "kalėjime, kurį pats sau pasidariau", - prisipažino jis. Jo betikslis gyvenimas susidėjo daugiausiai iš melo ir apgaudinėjimų, bandant nusišalti savo alkoholizmo problemą. Jis prisipažino savo tėvams, kurie susitarė su specialistu jaunimo reikams. Praleido 6 savaites gydykloje. Dabar jis nebe geria daugiau kaip 2 metai, planuoja studijuoti psichologiją universitete šį rudenį ir lanko AA susirinkimus.

Ronaldas apdūmavęs nuo alkoholio, praleido savo paauglio laikotarpį ir galų gale pakliuvo į psichiatrinę ligoninę. Sulaukus 18 m., jis buvo išleistas iš ligoninės ir gavo padavėjo darbą. Jam padarė įspūdį jaunų klientų grupė, kuri atvykdavo kiekvieną penktadienio vakarą. "Jie buvo tokie draugiški ir smagūs", - pasakoja jis. "Aš nustebau sužinojęs, kad jie yra sveikstantieji alkoholiškai, tik ką buvę savo savaitiniame AA susirinkime". Jų pavyzdžio įkvėptas, Ronaldas įsijungė į AA ir vienam mėnesiui išrašė į specialaus gydymo įstaigą.

Dabar jau 4 metus jis yra blaivas, dirba lėktuvų bendrovėje atsakingose pareigose, tikrindamas lėktuvų paruošimą skrydžiams.

Visi jie - Karina, Matas, Ronaldas ir Petras išsilaukė nepažuvę, kiti - ne tokie laimingi, nes jų sveikatos ir galimybės dirbti yra alkoholio sunaikintos.

"Spauidimas gerti alkoholį jaunimui yra labai stiprus. Jiems reikia labai aiškaus pasisakymo iš tėvų pusės, kad galėtų atsisipirti tokios rūšies itakai" - pabrėžiama Kanados Knygelėje "Ready or Not. Drugs: Preventing a Problem".

"Būkite geru pavyzdžiu savo vaikams: neduokite alkoholio savo namuose ir aiškiai pasakykite, jog NENORITE, KAD JIE GERTŲ".

Sidney K a t z

/ Vertė B.N./.

DIDŽIOJI ŠOKIŲ ŠVENTĖ

LIEPOS mėn. 5-toji diena sparčiai artėja ir Chicago's Rosemont Horizon erdvios patalpos jau ruošiasi sutikti 12.000 žiūrovų, 2.000 šokėjų - veteranų, studentų, jaunių ir mažųjų lietuvių tautinių šokių šokėjų. Pilną atsakomybę už šventės suruošimą apsiėmė JAV ir Kanados Lietuvių bendruomenių Krašto valdybos. Už šventės grožį, meninį lygį, šokių atlikimą atsakinga yra Tautinių Šokių Instituto pirmininkė Dalia Dzikiene.

Šokėjų grupės lydinčiai palydovai rūpinasi, kad išsivijos pasididžiavimas, mūsų jaunimas, atvykęs

į tokį reprezentacinį didelio masto renginį ne tik tiktai scenoje pasirodę šauliai, bet ir - vienodai svarbu - ne scenoje! Įvykę praeityje kai kurie vandalizmo reiškiniai viešbučiuose nebus toleruojami ir už tai atsakomybę privalo prisiminti ne tik patys palydovai ir patys dalyviai, bet gal ir sustiprintu mastu rengėjai. Jeigu išgeriama per daug ir elgiamasi žalingai - tegul ir būna specialūs tvarkdariai, kurie tokius kenkėjus galėtų tuojau pat izoliuoti.

Šventės dalyvius registruoja D. Dundzilenė.

Ši šventė yra mūsų palydovai rūpinasi, kad išsivijos pasididžiavimas, mūsų jaunimas, atvykęs

b.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700.000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos - lietuvių išeivijai!"

Lietuvių Namų
Žinios

● Gegužės mėn. 24 d. sekmdienio popietėje dalyvavo 150 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 4 iš Kau-
mo, 2 iš Mažeikių, po 1 iš Kėdainių, Jonavos ir Vilniaus; A.Kojelaitis iš West Lorne, Ont., J.J. Bi-
liūnai iš Cleveland'o, JAV.
Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos pirmininkas Vyta-
s Kulnys.

● Gegužės mėn. 19 d., antradienį įvyko LN valdy-
bos ir pagalbinių organiza-
cijų atstovų susirinkimas. Dalyvavo 37 atstovai ir valdybos nariai. Plačiai diskutuota praėjusios veiklos, pažvelgta į ateities veiklos stiprinimą ir patiekta eilė pasiūlymų LN veiklos pagy-
vinimui bei Slausos Namų vystymui. Susirinkimui pir-
mininkavo LN vicepir-
mininkė Kristina Dambraitė-
Janovičienė.

● Gegužės mėn. 21 d., ket-
virtadienį vyko LN valdy-
bos posėdis, kuriame buvo
nuspręsta atnaujinti svetai-
nės LOKYS patalpas, page-
rinti patarnavimą ir turėti
maisto užkandžių svetainė-
je. Šiam tikslui vykdyti
yra sudarytas komitetas
iš A.Barysaitės, K.Damba-
raitės-Janovičienės, V.Dre-
šerio ir R.Juodžio.
LN priežiūros komiteto
pirm. B.Savickas pranešė
apie galimybę įrengti kel-
tuvą, kuris aptarnautų vi-
sus tris aukštus.

Slausos Namų statybos
projekto komiteto pirm. J.V.
Simkus patiekė platesnį
pranešimą, liečiantį paduo-
tus prašymus į Toronto
miesto savivaldybę dėl
pageidautinų pakeitimų.
Slausos Namų fonde yra
\$303,050, įskaitant palūka-
rąs.
Ateityje Lietuvių Na-
mai bus atidaryti ir antra-
dienio vakarais. Norintie-
ji rezervuoti sales ar kitas
patalpas antradieniais, pra-
šomi iš ANKSTO pranešti
administracijai tel: 532-
3311.

● Gegužės mėn. 31 d. sek-
mdienį, ryšium su kapinių

lankymo diena, popietės
lankytojų skaičius buvo
sumažėjęs iki 80. Svečių
knygoje pasirašė: D.N.Hows-
ley iš Brampton, England,
R.Prankevičius iš Saskatoon
Sask.

● Nauja NL nare tapo
Zoe Darcza (jaunė), sumo-
kėjusi nario įnašą \$100.

● Birželio mėn. 6 d. prie
LN šalinatvijo ir Vytauto
Didžiojo Menėje vyko var-
totų daiktų išpardavimas,
kurio pelnas skiriamas Lie-
tuvų Slausos Namų staty-
bos projektui. Ši išpardavi-
mą organizavo Lietuvių
Namai, LN Moterų ir LN
Vyrų pagelbinės organizaci-
jos, taip pat ir tautinių
šokių grupė ATŽALYNAS.

● Birželio mėn. 28 d., sek-
mdienį, Boyd Conservation
Area, Cliffsides 2, prie
Islingtono ir greitkelio
7 sankryžos, įvyks LN Vyrų
Būrelio ir tautinių šokių
grupės ATŽALYNAS šauni
gegužinė.

Vyks sportas, žaidimai,
šokiai, loterija ir gaivinan-
čių gėrimų bei maisto bu-
fetas, vadovaujamas Jani-
nos Vitkūnienės.

● RUGPJŪČIO mėn. 8-
16 d.d. įvyks LN poilsio
stovykla Tėvų Pranciškonų
stovyklavietėje KRETINGA
Wasagoje. Teirautis pas
A.Sukauską tel: 416/ 244-
2790.

● Slausos Namams aukojo:
a.a.Jono Gudelio atmi-
nimui: \$100- P.M.Juozai-
čiai iš Styner, Ont.; \$75-
Elizabeta Mardosienė;
\$40- Vacys ir Jani-
na Mitkai; \$35- Jadvyga
Ignatavičienė; \$30 - Nata-
lija Merkleienė; \$20 - E.Lo-
rencienė; a.a.Gertrudos Did-
petrienės atminimui: \$30-
L.Meklejohn; \$20 - Erika
Sernienė;
a.a.Pijaus Jurksaičio atmi-
nimui: \$30- G.Ažubalienė;
\$25- V.V.Rauckiai; \$10
- D.Jankienė.

\$200 - Vytautas Biršto-
nas; po \$100 - Stasys Rui-
bys, P.A.Grigas a.a. Albi-
nos Lukoševičienės atmini-
mui; \$50 - Mažosios Lie-
tuvos Moterų Draugija a.a.An-
nos Grimienės atminimui
ir \$50 - a.a.Gertrudos Did-
petrienės atminimui.

Aukos priimamos To-
ronto ir Hamiltono kredito
kooperatyvuose arba siųsti

tiesiog šiuo adresu: LAB-
DAROS FONDAS, Lietuvių
Slausos Namai, 1573 Bloor
St., W., Toronto, Ont. M6P
1A6.

KETURIŲ LIETUVOS

DEPUTATŲ PASISAKYMAI
TORONTE

Stepas V a r a n

Š.m. gegužės mėn. 10
d. Toronto Lietuvių Namuos
3 val.p.p. buvo surengtas
pranešimas lietuviams,
kuriuos patiekė deputatai:
prof.dr.Kazimieras Antana-
vičius, AT prezidiumo na-
rys inž. Eugenijus Petrovas,
Tautos Pažangos frakcijos
23 Kauno apygardos atsto-
vė Birutė Nedzinskienė
ir Piliečių Teisių Tautinių
Reikalų komisijos pirm.Jur-
gis Jurgelis. Jie lankėsi
Kanadoje kaip parlamento
ir vyriausybės svečiai, kad
susipažintų su Kanados
valdymosi sistema. Dalyva-
vo specialiuose kursuose
Ottawoje ir Toronte. Ke-
lionės ir išlaikymo išlaidas
apmokėjo Kanados valdžia.
Šiai kelionei jie buvo pa-
rinkti savųjų frakcijų.

Jų pasirodymą Toronto
lietuvų visuomenei suren-
gė Toronto Lietuvių Namų
valdyba. Pasiklausyti jų
pranešimų susirinko daugiau
kaip 200 tautiečių.

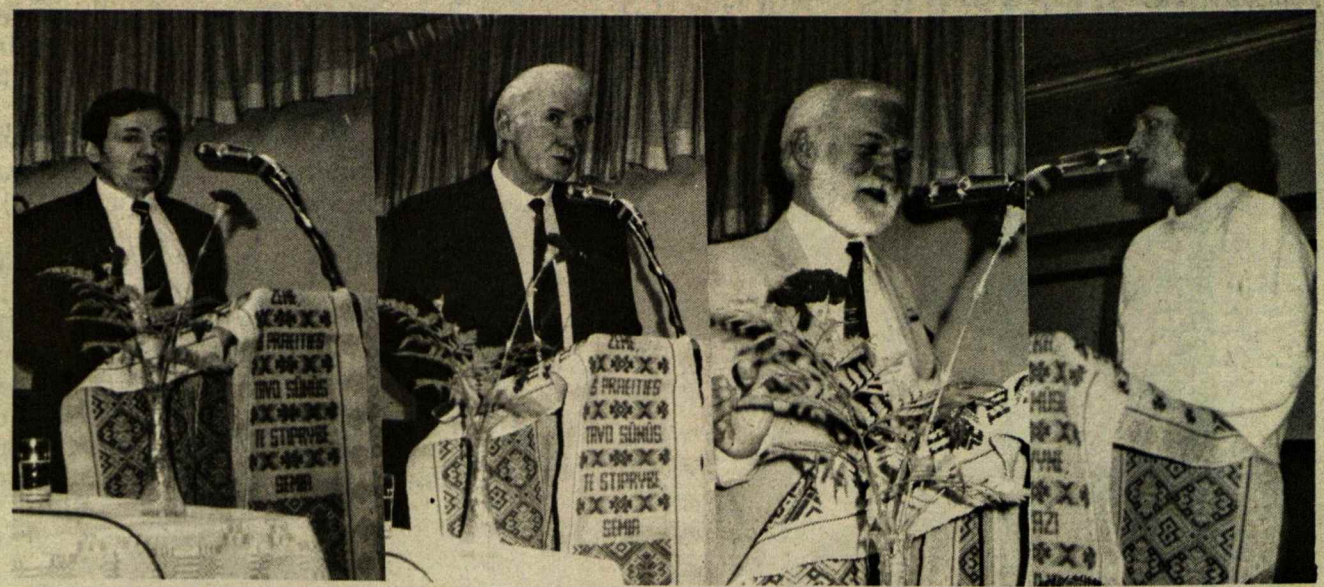
Trumpu žodžiu programą
atidare LN valdybos pirm.
Vytautas Kulnys, pareiškdamas,
kad Lietuvių Namai visada
nuoširdžiai sutinka ir pri-
ima visus Lietuvos pareigū-
nus, kurie dirba Lietuvos
naudai ir siejasi Lietuvos
vargais, rūpesčiais, didžio-
jasi jos pasisekimais, sie-
kiant Lietuvos gyventojams
ekonominės gerovės ir de-
mokratinės laisvės.

Svarstybų koordinato-
rium buvo pakviestas adv.
Algis Pacevičius, kuris
publiką supažindino su sve-
čiais. Prie svečių prisijungė
ir torontietis, universiteto
mokslinis darbuotojas dr.
V.Samonis.

Pirmasis Kalbėtojas

Juo buvo pakviestas
prof.dr.Kazimieras Antana-
vičius, torontiečiams lie-
tuvams jau pažįstamas iš
ankstyvesnio atsilankymo
ir pasakytos kalbos Vasario
16-tosios proga. Jo tėvai
buvo ištremti, augo ir mo-
kėsi, globojamas savo vy-
resniųjų seserų. Jis yra
ekonominės mokslų daktar-
as.

Savo ir atvykusiųjų

Paskaitininkai- svečiai iš Lietuvos: prof.Kazimieras Antanavičius,
inž. Eugenijus Petrovas, Jurgis Jurgelis ir Birutė Nedzinskienė
Nuotr: Stepo Varankos

vardu jis padėjo išseivijos
lietuvams už teiktą ir
tebeteikiamą Lietuvai mo-
ralinę ir materialinę para-
mą. Kanados lietuviams
už sėkmingai padarytą
Kanados valdžiai įtaką,
liečiančią Lietuvą ir jos
sunkias ekonomines proble-
mas. "Štai ir mes čia esa-
me pakviesti Kanados val-
džios, kad susipažintume
su šio krašto valdymo sis-
tema, gyvenimo sąlygomis,
socialine tvarka. Lankėme
parlamento kursų. Patei-
kėme parlamentui ir vyria-
usybei mūsų pageidavimus,
kad Kanada savo specialis-
tų patarimais ir praktika
padėtų mūsų kraštui grei-
čiau ekonomiškai susitvar-
kyti, įsteigdamas Baltijos
kraštams specialistų apmo-
kymui fondą. Sudaryti pa-
lankias sąlygas valuiati
įvesti ir ją stabilizuoti.
Informaciniais būdais skatin-
ti kapitalo investavimą
Baltijos šalyse. Teikti fi-
nansinę paramą. Teikti
humanitarinę pagalbą..."

Prof.K.Antanavičius,
kalbėdamas apie dabartinę
padėtį Lietuvoje, pareiškė,
kad atgimusios Lietuvos
atkūrimas vis daugiau ir
daugiau atsiranda skirtingų
nuomonių dėl vykstančių
permainų. Suprantama,
ne visos permainos ir da-
romos reformos yra gyve-
niniškai praktiškai apgal-
votos ir ekonominės padėtis
Lietuvoje esanti labai ne-
aiški. Anot prelegento,
Lietuvai labai svarbu įsive-
sti savus pinigus, nes eko-
nominuose reikaluose tai
labai svarbus žingsnis. Jam
atrodo, kad Lietuva pernai
praleido progą tai padaryti.

Antrasis kalbėtojas-
inž.Eugenijus Petrovas yra
Lietuvos rusas. Jis yra
irodęs, kad yra geras
Lietuvos gyventojas-lietuvis,
gal geresnis už kai kuriuos
"tikrus" lietuvius. Sakė,
kad visos atgimusios iš
komunistinio jungo naujos
laisvos valstybės turi pana-
šias ekonomines problemas.
Lietuva, palyginus su kito-
mis, verčiasi gana neblogai.
Rimtesnių ginčų dėl pačios
nepriklausomybės atstatymo
tautoje nėra. Nesusiprati-
mai ir ginčai dažnėja dėl
vykdomų reformų. Tiesa,
vis daugiau ir daugiau atsi-
randa ir asmeninių nesusi-
pratimų. Prezidento institu-
cija valstybei yra reikalinga,
tačiau reikėtų pirma
paruošti gerą konstituciją,
kuri ryškiai nustatytų pre-
zidento galią ir jo ribas.
Inž.Petrovas yra paskirtas
tvarkyti būsimus rinkimus
į taip vadinamus "lenkų"
rajonus.

Viešnia Birutė Nedzins-
kienė, 23 Kauno apygardos
Tautos Pažangos frakcijos
atstovė ir Aukščiausios
Tarybos deputatė pareiškė,
kad Lietuvoje trukusi ilga
naikinanti okupacija paliko
labai neigiamų pasekmių.
Nors partijų ir partijų
prisisteigė, tačiau stipres-
nių, su ryškiom programom,
nusakantiom kokia Lietu-
voje turėtų būti sistema,
bemaž nėra. Dauguma žmo-
nių sako, kad Lietuvoje
esančios dvi pagrindinės
grupės - sąjūdininkai ir
komunistai. Kitos visos
- tai dešinieji, kairieji,
pusdešinieji ir puskairieji.

Jurgis Jurgelis lan-
kosi Kanadoje jau antrą
kartą. Pirmą kartą Lietu-
vių Namuose pasirodė su
paskaita. Jis ragino tautie-
čius nekaltinti vieni kitų.
Išklausti savo oponento
nuomonę. Ne visi mūsų
tautos žmonės savanoriškai
nusižengdavo. Savo žo-
džiams paryškinti jausmin-
gai padėklamavo 1940 m.
poeto B.Brazdžionio sukur-
to eilėraščio "Aš čia -gy-
va" keletą posmų.

Klausimų, atsakymų
bei diskusijų metu neišveng-
ta ir kandesnių žodžių.
Prof.Antanavičius išsireiškė,
kad yra valdžioje ir tokių
žmonių, kurie lankosi išei-
vijoje, "jūsų duona eda"

ir šmeižia jiems neprita-
riančius kitų partijų atsto-
vus ir jų programas...

Prisijungęs prie svečių,
torontietis dr.V.Samonis
pareiškė, kad Vakarų pa-
saulio "sovietologai" nesu-
gebėjo numatyti bei išaiš-
kinti sovietinės ekonomijos
visiško bankroto. Tos siste-
mos baisias pasekmes da-
bar jaučia ir atsikūrusios
nepriklausomos valstybės.
Užtruks ilgas laikas, kol
tie kraštai pasieks Vakarų
valstybių pragyvenimo lygį.

Klausantis svečių iš
Lietuvos, kurie yra Aukš-
čiausios Tarybos deputatai,
iš kai kurių frakcijų - su-
sitaro įspūdis, kad didėja
nepasitenkinimas dabartine
vyriausybe. Suprantama,
kiekviena vyriausybė turi
turėti opoziciją, kitaip
ji gali nesiskaityti su gy-
ventojų problemomis ir
jų rūpesčiais.

/Tačiau atrodo, kad
nepakankamai atskiriama
asmeninės ambicijos nuo
valstybinės gerovės reikalo.
Opozicijai nėra suteikiamos
šmeižimų ar kiršinimo teis-
ės, kuriomis kai kurie
deputatai naudojasi Lietu-
voje. Pav., kad ir tokia,
iš pradžių atrodo, gerbtina
ir gabi Kazimiera Pruns-
kienė. Tarnavo KGB, kaip
vėliau paaiškėjo, naudojosi
sovietine sistema savo
šeimos reikalus įvėlus
į pasinaudojimą šalpa, ne-
silaikė kultūringai užsienyje,
neva atstovaudama Lietu-
vos vyriausybei susitikimuose
su Vakarų valstybių
pareigūnais, kai paaiškėjo,
negausianti tokio posto
valdžioje kaip troško...
Ir tai tik keleta pavyzdžių.
Red./.

● Tradicinis KARAVANAS,
didžiausias tarptautinis
metinis festivalis Šiaurės
Amerikoje, Toronte, šiemet
vyks birželio mėn. 19-27
d.d. Programa skiriama
Kanados 125-tajam gimta-
dieniui.

Toronte ir apylinkėse
veiks 36 tarptautiniai pavil-
jonai. Ir šiemet veiks lie-
tuvų, VILNIAUS paviljonas
Prisikėlimo P-jos patalpose.

● Skautų-čių tėvai susitiko
su tuntu vadovais ir vado-
vėmis birželio mėn. 10
d. ROMUVAI artėjant prie
/nukelta į 7 psl...../

LIETUVIŲ KREDITO
PARAMA KOOPERATYVAS

MOKA:

5.50% už 90 dienų term. indėlius
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
6.25% už 2 m. term. indėlius
6.75% už 3 m. term. indėlius
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
7.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
7.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
8.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.25% už OHOSP (variable rate)
5.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
5.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
3.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
3.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk.
(US dol. Sav. Acc.)

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI - DAUGIAU 95 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau
\$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000.
Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines
perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook
mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų
kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross).

Kredito kortelė su "PARAMOS" vardu

KASOS VALANDOS: pirm., antradienį ir treč. nuo 9 v.r.-
3:30v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9
val.r.-8 val.v., šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p. BŪSTINĖ:
Lietuvių Namai-1573 Bloor Str., West, TORONTO, Ont.
M6P 1A6, tel: 532 - 1149. TELEFONAS: 532 - 1149.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais -
nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais -
nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.;
sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE:
sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 6.00%
180-364 d. term. ind. 6.25%
1 metų term. indėlius 6.50%
2 metų term. indėlius 6.50%
3 metų term. indėlius 6.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.75%
1 metų GIC-met. palūk. 7.00%
2 metų GIC-met. palūk. 7.50%
3 metų GIC-met. palūk. 8.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP 6.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8.00%
Taupomąją sąskaitą 5.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 5.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. 3.50%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 10.75%
Sutarties paskolas
nuo 10.75%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 8.50%
2 metų 9.00%
3 metų 9.50%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 8.25%
Draudžiamas asmeninės ir su-
tarties paskolas iki \$15,000
ir narių gyvybė iki \$2,000 už
santaupas laikomas šerų, če-
kių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmeninės paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75%
(kainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaides (money
orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio
už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DRESHER INSURANCE
BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui prašome skambinti

Tel: 233-4446

Narys "Better Bussiness" bluro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS KANADOJE ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS HAMILTONE

Š.m. gegužės mėn. 16-17 dienomis hamiltone, Ont., Aušros Vartų Parapijos saleje įvykęs Lietuvos šaulių S-gos išsivijimoje. VILNIAUS Šaulių Rinktinių Kanadoje atstovų suvažiavimas, praėjo darniai

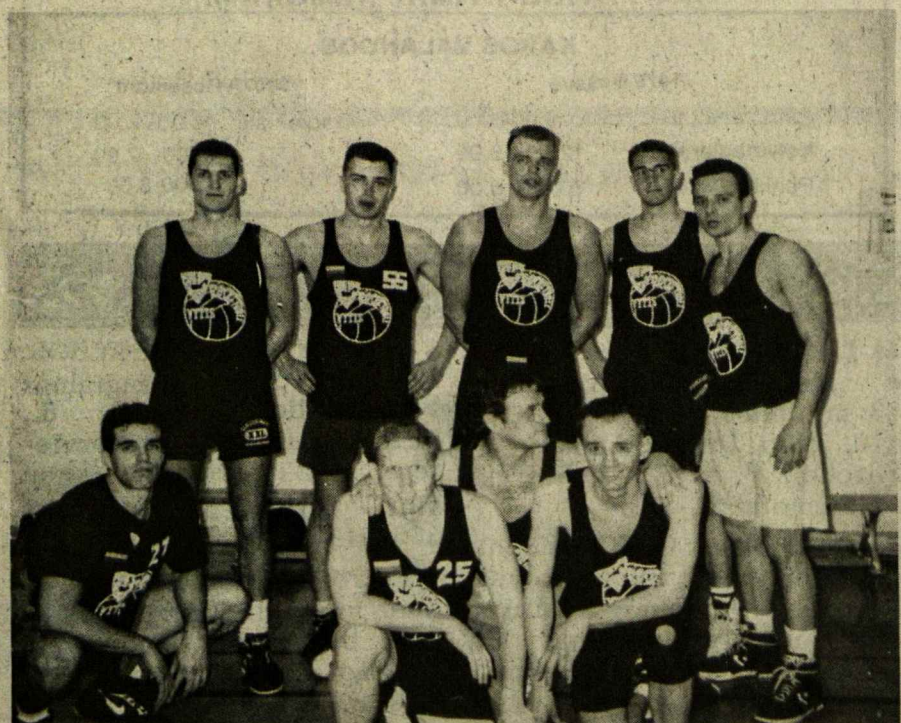
ir darbingai.

Suvažiavimui, pagal numatytą darbotvarkę, po Lietuvos, Kanados, Rinktinių ir kuopų vėliavų įnešimo, trumpu išanginiu žodžiu atidarė S-gos g.n. VILNIAUS Šaulių R-nės Pirm. Juozas Šiaučius. Pristatė suvažiavime dalyvaujančius S-gos garbės narius: S. Petkevičienę, P. Kanopą, S. Jokubaitį bei S-gos Centro Valdybos Pirmininką Mykolą Abarių su žmona.

ŠALFASS metinių žaidynių krepšinio čempionai - Toronto VYČIO krepšinio komanda po pergalės prieš Detroit'o KOVĄ (87-74). Iš kairės klypo: S. RIGATO, W. PRICE, R. DULIŪNAS ir R. GALIKOVSKI; stovi - L. AŽUBALIS, T. KARPIS, J. KARPIS, R. FABRICIUS ir R. SYSAK.

Nuotr: J. B a l s i o

/Platesnis aprašymas "NL" nr. 11./

/.....atkelta iš 6 psl./

30-mečio sukakties, buvo aptarti tokios jubiliejinės stovyklos reikalai bei kiti skubesni reikalai.

• I Čikagoje vykusį gegužės mėn. 23 d. Tėviškės Ev.-Liuteronų P-joje Sinodo suvažiavimą nuvyko V. Drešeris ir P. Šturmas.

• LORETA STANULYTĖ, Birutės ir Teodoro Stanulijų dukrė baigė Toronto Universitetą Honours Bachelor of Science laipsniu. Ji studijavo psichologiją ir "Exceptionality in Human Learning" mokslus. Gavo darbą Hugh Mac Millan reabilitacijos centre su vaikais fiziniškai invalidais. Laisvalaikiais universitete veda aerobikos pamokas.

Loreta nuo mažens šoka GINTARO Ansamblyje yra baigusi MAIRONIO

Šeštadienį Mokyklą ir Lituanistinius kursus. Aktyvi skautė ir ateitininkė. Taip pat yra buvusi ir Knados Lietuvių Jaunimo S-gos pirmininke.

1990 m. ji praleido 6 mėnesius, talkindama Lietuvos AT ir buvo apdovanojama garbės pilietės žyme.

Loreta Stanulytė tęs mokslo studijas ir išgys "Occupational therapy" specialybę.

• Toronto mieste vyks muzikos festivalis nuo birželio mėn. 21 d. iki rugsėjo mėn. 13 d. Koncertams paskirta 19 parkų, suplanuota 135 įvairių žanrų koncertai. Programa vyks dienos metu, vakarais ir savaitgaliais. Norintieji gauti tų koncertų tvarkaraštį kviečiami susisiekti tel: (416)- 392-1111, Parks and Recreation Info Line.

Suvažiavimui skirtą invokaciją sukalbėjo g.š. Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juvenalis Liauba.

I suvažiavimo darbo prezidiumą buvo pasiūlyta ir ji sudarė pirm. P. Kanopą ir V. Pečiulį, sekretoriai P. Gabrys ir A. Petraitienė.

Po R-nės vėliavos perdavimo, prezidiumo pirmininkui, Suvažiavimą sveikino. LŠS Išsivijimoje Centro Valdybos pirm. M. Abarių, kuris taip pat perdavė žodinį sveikinimą ir S-gos garbės pirm. prof. Vaidevūčio A. Mantauto.

J. Šiaučius, perskaitė gautą sveikinimą raštu iš Lietuvoje atsikūrusios Šaulių S-gos Centro Valdybos pirm.-vado Gedimino Jankaus.

Suvažiavimą taip pat sveikino g.n. S-gos Garbės Teismo pirm. Stasys Jokubaitis ir C.V. sportinio šaudymo vadovas Balys Savickas.

Pagal pranešimą mandatų komisijos, kurią sudarė J. Tarvydas, G. Melnykas ir S. Senkus, suvažiavime dalyvavo 30 R-nės pilnateisių narių.

Paskutinio septintojo R-nės atstovų suvažiavimo protokolą perskaitė ji rašęs P. Gabrys. Protokolas priimtas, kaip surašytas.

Išsamų R-nės trijų metų veiklos pranešimą padarė R-nės pirm. J. Šiaučius. Iš pranešimo paaiškėjo glaudus tarpusavio bendradarbiavimas ir gražus kooperavimas su K.L. Bendruomene ir kitomis lietuvių organizacijomis, bendroje Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo ir jos atstatymo veikloje. Per trijų metų laikotarpį vien tik iš R-nės išėjo, Lietuvos ir Šaulių S-gos reikalams buvo paaugę daugiau kaip 10.000 dolerių.

Teko pasigėrėti R-nės Moterų sekcijos veikla, kuriai vadovauja S. Petkevičienė su talkininkėmis. Jos kas metai, "Giedračio" stovykloje suruošia Šaulių moterų saskrydžius, gautą pilną paskirdamos kilniems tikslams.

Neeilinis įvykis R-nės veikloje buvo R-nės rūpesčiu, Lietuvoje atsikūrusios Šaulių S-gos Centro Valdybos pirmininko Gedimino Jankaus atsikvietimas ir jo dalyvavimas LŠS Išsivijimoje atstovų suvažiavime 1991m. Hamiltone, taip pat R-nės pirm. Juozo Šiaučiaus 1991m., po 47 metų, viešnagėje Lietuvoje aplankant LŠaulių S-gos būstinę ir pasidalinant mintimis su Vilniaus, Kauno, Anykščių Šauliais.

Iš R-nės išdininko A. Račinsko pranešimo paaiškėjo geras R-nės išdystis. Sekė R-nės Moterų Sekcijos S. Petkevičienės ir A. Petraitienės bei Revizijos Komisijos pranešimai, dėl kurių jokių diskusijų nebuvo.

Po kuopų veiklos pranešimų, sekė R-nės pirmininko rinkimai.

Prezidiumo p-kui pa-

siūlius R-nės pirm. ir valdybą palikti sekančiai trijų metų kadencijai, nesant kitų pasiūlymų, R-nės pirmininku aklamacijos būdu, šeštajai trijų metų kadencijai, tapo J. Šiaučius ir buvusioji valdyba, kurią suvažiavimas priėmė plovimu.

I Revizijos Komisiją, prie anksčiau buvusio P. Jono, papildomai išrinkti Andrius Dauderis ir James Dauderis. Pirmininkas P. Jonikas.

Klausimuose ir pasiūlymuose naujajai R-nės valdybai išliko rūpestis sumažėjusių ir silpnai veikiančių dalinių sujungimas su stipresniais. Prie konkrečių nutarimų neprieita, tačiau tuo reikalu, kartu su Centro Valdyba, Rinktinių ir Kuopų vadovybės ieškos būdų iškilusiems klausimams spręsti.

Rinktinių pirm. didesni demesį atkreipė dėl paramos Lietuvoje atsikūrusiems Šauliams ir S-gos leidiniui "TRIMITAS", kviesdamas užsiprenumeruoti ir paremti pinigniai.

Po R-nės vėliavos perdavimo R-nės pirm. J. Šiaučius ir jo vėliavos bei pareigų perėmimo, pasakytas žodis ir Suvažiavimas baigtas Tautos Himnu bei vėliavų išnešimu.

Vakare visi dalyviai ir svečiai. Jaunimo Centro salėje dalyvavo D.L.K. Algirdo Šaulių Kuopos išteigimo 25 metų sukakties paminėjime.

Programą atliko montrealietė šaulė sol. Gina Čapkauskienė, akomp. muz. J. Govėdas, Hamiltono AV P-jos choras vad. Dariojos Deksnytės.

Sekmadienį, uniformuoti Šauliai su vėliavomis dalyvavo Aušros Vartų šventovėje iškilmingose pamaldose, g.š. kun. Juvenalis Liauba pasakė labai gražų pamokslą. Po pamaldų, prie šventovės esančio, už Lietuvos Laisvės Žuvusiems paminklinio kryžiaus buvo padėtas gėlių vainikas. S-gos C.V. pirm. M. Abarių tarė trumpą žodį.

Po to Jaunimo Centro salėje vyko sesių Šaulių

paruošti atsisveikinimo pietūs.

Suvažiavimą globojo D.L.K. Algirdo Šaulių Kuopa, kuriai ir priklauso nuosirdi, didelė padėka.

J. Š i l ė n a s

montreal

AR IKI PASIMATYMO..

Š.m. gegužės mėn. 23 d. Seselių Namų salėn susirinko nemažas būrys pakviestųjų svečių prie dailiai rožėlėmis papuoštų staliukų. Ypatingoji progą pasakyti, kad ir nenorint, sudiev dr. Remigijus ir Irenai Adamonytei-Satkauskams, o šalia linkėjimų geriausios sėkmės profesiniame darbe; pasakyti ir IKI PASIMATYMO.

Kaip buvo anksčiau rašyta, dr. Remigijus gavo 3 metų darbą Peoria, IL ligoninėje, JAV.

Atsisveikinimą-linkėjimus pravedė Juozas Piečaitis, Montrealeio Parengimų K-to pirmininkas, su kuriuo artimai bendravo ir Remigijus su Irena, priimant ir globojant iš Lietuvos atvykstančius ansamblininkus, dainininkus, sportininkus ir kt.

Prie įėjimo Irena ir Remigijus buvo papuošti korsažais.

Dr. Remigijus Satkauskas, atvykęs Montrealeio prieš penketą metų, be jokio svyravimo išsijungė į montrealiečių lietuvių įvairopą, taip reikalingą veiklą. Dirbo Šeštadieninėje Mokykloje, su "Gintaro" Ansamblio šokėjais, talkininkavo aprašymais ir nuotraukomis laikraščiui "Nepriklausoma Lietuva", Parengimų Komitete, KLB Montrealeio A-kės valdybos darbuose. Gerai susipažinęs su lietuvių literatūra, išsijungė ir į Skaitytojų Ratelį.

Po šilto atidaromojo Juozo Piečaičio žodžio, buvo pakviesti išvykstančiams pasakyti savo linkėjimus: Arūnas Staškevičius, KLB Montrealeio A-kės pirm., su linkėjimais įteikė knygą "Montreal", Silvija Staškevičienė - tautinių šokių šokėjų vardu dovanėlę; Nijolė Šukienė-mokytojų ir mokiūnų tėvų vardu, Birutė Nagienė - "NL" ir Skaitytojų Ratelio vardu,

• Stipriai veikiantis Žuklųtojų ir Medžiotojų Klubas GIEDRAITIS savo patalpose prie Kaledonijos birželio mėn. 7 d. sušaukė metinį susirinkimą.

Birželio 14 d. vyks gegužinė, kurią rengia Klubo patalpose Našlaičių Šalpos Komitetas. Birželio 21 d. - Hamiltono Šaulių tradicinės Joninės, liepos mėn. 12 d. - metinė Klubo GIEDRAITIS gegužinė; liepos mėn. 26 d. - AV P-jos išvyka į gamtą, taip pat šioje vietoje AV P-jos choras rengia gegužinę. Rugsėjo mėn. 23 d. - Hamiltono Moterų Šaulių gegužinė ir rugsėjo mėn. 13 d. - Klubo sezono uždarymo gegužinė.

Klubas GIEDRAITIS maloniai kviečia visus lietuvius šiuose renginiuose dalyvauti ir maloniai praleisti laiką kartu!

Regina Piečaitienė - Parengimo K-to vardu.

Trumpą žodį tarė tėvas ir uošvis Petras Adamonis. Motina Julija Adamonienė, pasidžiaugusi, kad ši vakarą atvykusiųjų tarpe mato ir savo dukrą Marytę su savo vyru atvykusius iš Čikagos, motiniškai ir nuosirdžiai pasisakė jaučianti, kad vaikai yra mums tik paskolinti. Kai ateina laikas jiems kurti savo ateitį ir savo gyvenimą - reikia juos ir išleisti, ir pasidžiaugti jų pasisekimais.

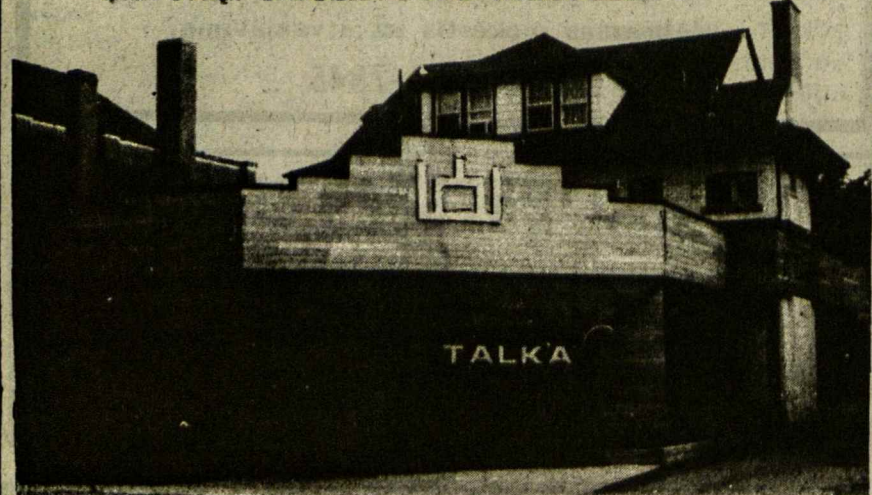
J. Piečaitis pasveikino Remigijų ir sėkmingu egzaminų išlaikymu bei darbo gavimu. Pastebėjo, kad Montrealeis jau 350 metų laukia lietuvių mero - tarsi linkėjo jam taip ir sugrįžti į Montrealeį. Įteikė visų susirinkusiųjų dovaną - originalų paveikslą.

Atėjo eilė išvykstančiai šeimai tarti žodį.

Remigijus trumpai prisiminė, kaip likimas jį pasuko savotišku keliu. Iš Lietuvos - į Kanadą. Paliko Kauną, Telšius, atvyko į Montrealeį, pas puikią žmoną, uošvius ir jam mielą Kanados lietuvių bendruomenę, kur pasijuto savas. Nelengva išvykti iš čia, nes ir Irena, 6 metus išdirbusi savo specialybėje - architektūrinėje darbe, turės taip pat ir jį palikti.

/ nukelta į 8 psl...../

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, ISIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"TALKA". LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6
TEL: 544-7125
AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sask. iki 1 m. 5%
santaupas 4.25%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 3.75%
90 dienų indėlius 6.25%
1 m. term. indėlius 7. %
1 m. term. ind. mėn. pal. 6.5%
3 m. term. indėlius 8. %
RRSP ir RRIF (pensijos) 5. %
RRSP ir RRIF 1 m. 7. %
RRSP ind. 3 m. 8. %

IMAME UŽ:

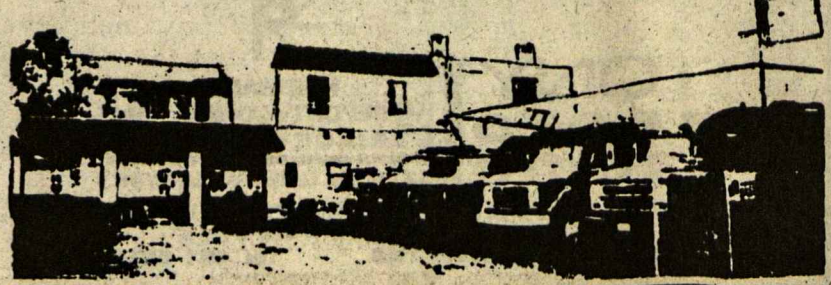
asmenines paskolas 13.25%
nekiln. turto pask. 1 m. 8.75%
nekiln. turto pask. 3 m. 10.25%
Nemokamas čekių ir saskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugsėjo mėn. šeštadieniais uždaryta.

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle
Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956
Modernios Koplyčios

BIRŽELINIŲ TRĖMIMŲ
minėjimas ir pamaldos
vyks birželio mėn. 14 d.,
4 val. p.p. St. JOHN ESTU
EVANGELIKŲ šventovėje,
4345 Marcell Ave., NDG.
Visi kviečiami dalyvauti!

/.....atkelta iš 7 psl./

Visiems nuoširdžiai dėkojo už jopriėmimą ir šio vakaro linkėjimus. Jautry žodi užbaigė poezijos posmais.

Prie vyno stiklo, puikių pyragų ir kavos, pasikalbėta, pabūta. Pasizadėta vieni kitu nepamiršti. O dar labiau - pasakyti iki tokio pasimatymo, kad reikėtų surengti sutiktuves.

● Gintarė /JURKUTĖ/ ir Arūl PIEČAIČIAMS gimė pirmagimė dukrelė. Sveikiname!

NAUJAS SUKAKTUVININKAS

Albinas Urbonas savo namuose paminėjo 65 m. amžiaus sukaktį. Bendraamžiai artimieji buvo labai patenkinti nauju savo grupės nariu.

Susirinkus sveikintojams, buvo maloniai pasivaišinta, pajuokauta ir šmėgliai praleistas vakaras. Sugiedota ilgiausių Metų, pasveikinta žvejų ir šaulių vardu.

Albinas Urbonas ilgai išdirbo Bank of Commerce ir nuo atvykimo į Montrealį, turėdamas gražų balsą, kartu su taip pat gražia balse žmona Zinaida, įsijungė į chora, kur ir dabar dainuoja. Jis yra ir Montrealio Vyrų Okteto dainininkas. Veikiant Montrealyje teatro grupei, dalyvaudavo vaidinimuose. Albinas taip pat talkininkauja ir laikraščio "Nepriklausoma Lietuva" ekspedicijai.

Sveikiname, linkėdami viso geriausio, ir sulaukti dar daug sukaktuvių! Dal.

● Sol. Antanas Keblys pasitraukė iš AV Parapijos Choro koordinatoriaus ir meno vadovo pareigų. Jose jis yra išdirbęs virš 30 metų.

● Birželio mėn. 3 d. Montrealio uoste, laive BLUE NOSE vyko spaudos konferencija, organizuota Kanados Multikultūralizmo ir Pilietybės istaigos, remiamas LACHINE miesto savivaldybės. Buvo kreiptasi ir į "NL", kad prisidėtų prie įvairių tautų korespondentų susitikimo ir patiektų staliuką specifinio valgio.

Galime pasigirti, kad lietuvių staliukas buvo gražiausias. Jį, paprašytos,

mielai sutiko padengti "napoleonais". Monika Jonyrienė ir Genutė Montville-nė iškepė po vieną, o Julija Adamonienė šalia "napoleono" sutiko iškepti ir puošnų "ežiuką", kuris tuoj pat pagavo akis (galiu pridėti, ir gomurį). Staliukams buvo panaudotos didelės medinės jūreivių dėžės. Lietuvių staliuką dengė graži lininė staltiesė, trys juostos ir trispalvė vėliavėlė su pačiais puošniausiais "NL" numeriais. Matėme, kad buvo fotografuojama ir filmuojama, buvo pranešta, kad EXPRESSION-125 dalyvaus ir lietuvių grupė VAIVORYKŠTĖ.

"NL" redakcija ir darbuotojai ypač dėkingi minėtoms ponoms už tokią svarbią talką. Prie staliuko buvę lietuvių bičiulė Denise Bolduc, Birutė Nagienė ir Augustinas Mylė. Jis atliko ir transporto pareigas. Vėliau buvo atvykęs Liudas Stankevičius.

Visi laivo svečiai buvo pavašinti vynu, mes buvome kaimynystėje su bolivičiais ir panamiečiais. Stebėjome filipiniečių šokį, klausėmės būgnų.

Staliukų valšeis išsibai-gus, dar buvome prašomi pasilikti, nes kai kurie korespondentai vėlavobet mes, po 3-jų valandų tarnybos- susidėjome savo turta į krepšius, palikę tik trupinėlius, kuriais Augustinas pamaitino klykujančias žuvelas.

EXPRESSION-125

Tokiu pavadinimu Kanados 125-mečio proga vyks tarptautinis folkloro festivalis LACHINE, Stony Point Parke, St. Louis ežero pakrantėje. LIEPOS mėn. 4-5 d.d.

Šiuo metu atstovauti lietuvių lengviausiai gali VAIVORYKŠTĖ, kuri jau daugelį kartų yra tai dariusi įvairiose parodose ir renginiuose su lietuviškojo meno darbais. Neturime leisti užmiršti lietuvių ir dabar. Šiame festivalyje įvairiais būdais dalyvauti užsirašė 60 grupių.

Šeštadienį, liepos mėn. 4 d. 19 val. r. bus paradas, kurio metu bus pristatomos grupės, o 11 val. - 7 val. vyks 4-riose didžiulėse palapinėse spektakliai, šokiai, dainos, parodos ir kt. Sekmadienį programos vyks nuo 12 val. - 6 val. v.

Iėjimas dviem dienomis - \$3-, įsigijusiems specialias sages per VAIVORYKŠTĖ. Kviečiame visus lietuvių palaikyti Kanados Dieną ir gausiai atsilankymu Festivalyje atstovauti lietuvių grupę.

"Vaivorykštė"

● Ilonai PAULASKIENEI artimieji surengė Kūdikio Lauktuves Ingos ir Donaldo Giedrikų būte.

/Atitaisoma korektūros klaida, įsivėlusį į praeitą "NL" nr.: vietoje Ingos ir Pauliaus- turėjo būti Ingos ir Donaldo Giedrikų..."

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve, Montreal, Qué. H4E 2A8

Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907A Rosemont Blvd.

AKTYVAS - VIRŠ \$29,000,000. REZERVAS - VIRŠ MILIJONO.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. 6 3/4%	Taupymo special 3 3/4%
Certifikatus 2 m. 7 1/2%	Taup. su gyvyb. dr. 3 1/2%
Terminuotus indėlius:	Taupymo kasd. 3 1/2%
1 metų 6 1/4%	Einamos sask. 2%
180 d. - 364 d. 6%	RIFF - RRSP term. 1 m. ... 7%
120 d. - 179 d. 5 1/2%	RRIF - RRSP term. 2 m. ... 7 1/2%
60 d. - 119 d. 5 1/4%	RRIF - RRSP taup. sask. ... 3 3/4%
30 d. 59 d. 4%	

IMA UŽ:

Nekilnojamą turtą - nuo 8 1/2%; Asmenines - nuo 9 1/2%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirm., antr., treč. 9.00-3.00	Pirmadieniai 10.00-2.00
Ketvirtadieniai 12.00-8.00	3.00-7.00
Penktadieniai 10.00-6.00	2.00-6.00

MIRUSIEJI:

● Mečislovas PARAGIS, 83 m., mirė birželio mėn. 4 d. Liko žmona Ann Mitchell, trys dukterys su šeimomis.

● Dominikas GURKLYS, 90 m. amžiaus, mirė Royal Victoria ligoninėje. Liko dvi dukterys ir sūnus su šeimomis, brolis Petras ir kitas brolis su seserimis Lietuvoje. Palaidotas per AV P-jos bažnyčioje Notre Dame des Neiges kapinėse. Užjojauta mirusiųjų artimiesiems.

● NIDOS Klubas ŽVEJYBOS TURNYRAS rengiamas š.m. birželio mėn. 27 d. St. ir J. Rimeikių vasarvietėje. Dėl informacijų skambinti tel: 725-6092 arba 366-5491. "NIDA"

* Petro PAULASKO Motinai mirus Lietuvoje, AV P-jos bažnyčioje buvo atnasaautos Mišios ir sugiedota LIBERA Jos atminimui.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS

nuo liepos mėn. 1 d. 3-jų kambarių, 1-me aukšte, Verdune. Tel: 767-8219.

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

MONTREALIS - ZURICHAS - VILNIUS

Išskrendam: RUGSĖJO mėn. 22 d., su SWISSAIR iš Montrealio
Grįžtam: Spalio mėn. 7 d., 14 d. arba 21 d.
Kaina: \$1299 - (šią kainą įeina aerodromo mokesčiai ir grįžtant viena naktis pirmos klasės viešbutyje Zurich'e).

Prašoma užsirašyti dabar, kol dar yra vietų pas: Liudą STANKEVIČIŲ, 1053 Cr. Albanel, DUVERNEY, Laval, Que., H7G 4K7, tel: (514) 669-8834.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI · AUTOMOBILIAI · PREKYBA · ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.I.B., DONNA SVRAKA A.I.B.
PETRAS ADAMONIS C.I.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

ZIENKA PLUMBING

24 VALANDŲ PATARNAVIMAS

● LIETUVIAMS NUOLAIDA:

Neimamas mokestis už atvažiavimą.

TEL.: 254-7846

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYŠ, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

Savininkas - Mike OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Qué. H2A 2A5
Tel: 721-9496; res: 729-2446

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5, tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(huv.dr. J. MALIŠKOS biuras)
1440 St. Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St., Ville LaSalle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9-10 v.v.

Šeštadieniais nuo 9 - 9:30 v.v.

Sekmadieniais: nuo 10- 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365-0505

ROYAL VICTORIA HOSPITAL,
687 Pine Ave, West,
Montreal, Que. H3A 1A1
Tel: (514)-842-1231,
Ext. 1663

H.J. ADOMONIS, M.D., C.M.

4589 Park Ave.,
Montreal, Que. H2V 4E4
Tel: (514)-842-9211.

Dr. A.S. POPIERAITIS

B.A. M.D. MSc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING

1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal,
Qué. H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Advokatas ROMAS IŠGANAITIS

822 Ile de France, St. LAMBERT, Qué, J4S 1T7,
tel: 465-1538
arba

8606 Central str., kamb. 205, LASALLE, Qué, H8P 1N5,
tel: 364-4282

Notarė

RŪTA POCAUSKAS-RUDINSKAS

L.L.L. D.D.N.

1155 rue Metcalfe, Suite 1143

SUN LIFE BUILDING.

Montreal, Québec, H3B 2V6

Fax: 871-1784; Tel: 871-1430.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ,
UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, BIELORUSIJĄ.

4.40 per kg

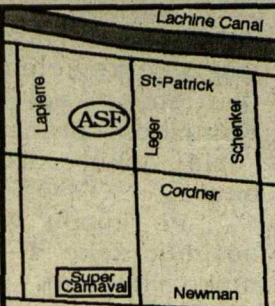
Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra nei maksimumo, nei minimumo
svorio. Neskaitome už C.O.D.

2600 RUE LEGER, LASALLE

Lengvai prieinama dėl pakrovimo ir iškrovimo.
Nemokama automobilių aikštė. Valandos: nuo
pirmadienio iki penktadienio, 7 v.v. - 4 v.v.

847-0881 SKAMBINKIT DĖL IN-
FORMACIJOS IR APTAR-
NAVIMO BET KADA

Vytas Gruodis Jr.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laiku (storage)
- * Talsai ir remdeliuojai
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A.

Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY rd.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H3W 1X5

Tel. 481-8608